Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 26/1321 | Łódź, Poniedziałek 30 Stycznia 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג ח׳ שבט תרפ״ח | Nr. 26/1321

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ

וועגען אויפמאהנען די חובות פון סאוויעט-רוסלאנד.

לאנדאן. 29 (ספ. טעל.) לויט ידיעות פון „וועסטמ.-גאזעט" ווערען איצט צווישען דער פראנצויזישער און דייטשער רעגירונג געפיהרט אונטער-האנדלונגען וועגען צוזאמענרופען אן׳אינטערנאציאנאלע קאנפערענץ פון רוס-לאנדס קרעדיטארען.

די דאזיגע קאנפערענץ, — די איניציאטיוו פון וועלכער עס געהער צו דייטשלאנד, — וועט דארפען רעגולירען די רוסישע חובות און שאפען אן׳ איינהייטליכע אייראפעאישע פאליטיק לגבי רוסלאנד.

די צייטונג האלט, אז אין דעם אינטערעס פון אלע קרעדיטארען פון רוסלאנד איז צו שאפען אן׳איינהייטליכען פראנט, און נאר ביי אזא בעדינג וועט מען קאנען ארויסקריגען פון רוסלאנד כאטש א טייל חובות.

נישט צושטאנד-געקומענע מיטינגען פון מינדערהייטען.

ווארשא. 29 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט בייטאג האט געזאלט פארקומען א מיטינג פון מינדערהייטען-בלאק אין קינא „פארום". איידער דער עולם האט זיך אנגע-הויבען צוזאמענקומען, איז דאס קינא פער׳חתמ׳עט געווארען; אויך קאמינ-סקי׳ס טעאטער זאגט זיך אפ צו געבען דעם זאל פאר די מיטינגען פון מינ-דערהייטען-בלאק.

הוספה פאר מיליטער-לייט.

ווארשא, 29. (טעלעפאניש). אין דעם לעצטען „מאניטאר פאלסקי" איז אפגעדרוקט א פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט פון 23. יאנואר ה. י. לויט וועלכער די שכירות פון פראפעסיאנעלע מיליטער-לייט און רעזערוו-אפיצירען, וואס ווערען פערהאלטען אין אקטיווער מיליטער-דינסט — ווערט געהעכערט מיט 10 פראצענט. די דאזיגע הוספה גילט שוין פון ערשטען יאנואר ה. י.

22 דער׳הרג׳עטע און 29 פערוואונדעטע

ביי א גרויסער באהן-קאטאסטראפע אין אינדיען.

ראנגאן, 29 (ספ. טעל.) נעכטען ביינאכט איז פארגעקומען א גרויסע באהן-קאטאסטראפע: דער פאסאזשיר-צוג, וואס איז ארויס פון מאנדאלאי איז אראפ פון די שינעס, ווען ער איז ארויף אויף א בריק. דער לאקאמאטיוו און דריי וואגאנען זענען אריינגעפאלען אין וואסער.

20 פאסאזשירען, דער מאשיניסט און דער הייצער זענען דער׳הרג׳עט געווארען. 29 פערזאן זענען פערוואונדעטע.

סאציאליסטישער פעראייניגונגס-קאנגרעס.

פראג, 29. (ספ. טעל.) נעכטען איז דא געעפענט געווארען אן׳אלמלוכה׳-שער קאנגרעס פון סאציאל-דעמאקראטישע פארטייען.

דעם פארזיץ פיהרט דער פרעזעס פון דער טשעכאסלאוואקישער סאציאל-דעמאקראטיע, דעפ. האמפעל.

אין נאמען פון אינטערנאציאנאל האט גערעדט פריץ אדלער פון וויען. עס ווערט אפגעווארט די פוילישע דעלעגאציע.

אמעריקא בעוואפענט זיך.

ניו-יארק, 29 (ספ. טעל.) דער לייטער פון דער אוויאטיק ביים פלאט, מאפעט האט געמאלדען דער ים-קאמיסיע פון קאנגרעס, אז אין די נא-הענטסטע פינף יאהר מוז דער אמעריקאנישער פלאט בעקומען טויזענד הידרא-אעראפלאנען. חוץ דעם מוזען נאך אויסגעפערטיגט ווערען 750 אעראפלאנען און 25 קרייצער-שיפען.

אויפפאדערונג צו טרוסקער׳ן,

ער זאל ארויסשטעלען זיין קאנדידאטור.

ווארשא, 29. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אויף דער זי-צונג פון דער מאנופאקטור-סעקציע ביים סוחרים-פעראיין איז היינט אנגענומען געווארען א בעשלוס, וועלכער פאדערט אויף דעם געוו. סענ. טרוסקער ארויס-צושטעלען זיין קאנדידאטור.

אזא אויפפאדערונג צו טרוסקער׳ן איז אויך אנגעקומען פון טשענסטאכאוו.

אויף די ליסטעס פון נאציאנאלען בלאק וועט פיגורירען אויפ׳ן ערשטען ארט דער געוו. דעפ. קירשבראון און אויפ׳ן צווייטען און דריטען ארט געהען — א מאל ווישליצקי, א מאל-פרילוצקי; ווייטער געהט א פארשטעהער פון די קליינהענדלער און דערנאך דער געוועז. סענ. מענדעלסאן, מינצבערג, הערץ פישמאן, אדוו. ווייצמאן א. אז. וו.

וואהל-מיטינגען אין ווארשא.

ווארשא, 29 (א. וו.) היינט זענען דא פארגעקומען מעהר ווי א צעהנדליג פארוואהל-מיטינגען. פ.פ.ס.: אליין האט אפגעהאלטען 9 מיטינגען, און דער אומ-פארטייאישער בלאק פאר מיטארבייט מיט דער רעגירונג — 5 מיטינגען.

35 טויזענד מאן — אין אפאזיציע.

מאסקווע, 29 (ספ. טעל.) לויט א פערטרויליכען ראפארט, וואס איז צו-געשטעלט געווארען פונ׳ם ג. פ. או צו „פאליטביוראָ" בעטרעפט די אלגעמיינע צאהל מיטגלידער פון דער קאמוני-סטישער פארטיי, וועלכע האבען זיך אנגעשלאסען צו דער אפאזיציע — 35 טויזענד מאן.

טערמין פון וואהלען אין ענגלאנד.

לאנדאן, 29. (ספ. טעל.) לויט ידיעות פון „דיילי טעלגראף" האט די רעגירונג נישט בדעה צו פונאנדערלא-זען פאר׳ן טערמין דעם פארלאמענט.

די וואהלען וועלען וואהרשיינליך פארקומען און מאי און אין יוני 1929.

קאנפערענץ פון יודישען נאציאנאלען בלאק

ביי דעם בלאק פון די נאציאנאלע מינדערהייטען אין פוילען.

ווארשא, 24 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט, ארום 12 א זייגער איז געעפענט געווארען די קאנפערענץ פון דעם יודישען נאציאנא-לען בלאק, ביי דעם בלאק פון די נא-ציאנאלע מינדערהייטען.

געקומען זענען צו דער דאזיגער קאנ-פערענץ 316 דעלעגאטען פון 140 שטעט.

געעפענט האט די קאנפערענץ יצחק גרינבוים, וועלכער האט כאראקטערי-זירט די איצטיגע פאליטישע און עקא-נאמישע לאגע פון יודען אין פוילען, און אנגעוויזען, אז זי האט זיך נישט געענדערט צום בעסערען—ספעציעל אין דער עקאנאמישער הינזיכט.

אין שארפע ווערטער האט גרינבוים כאראקטעריזירט די פאליטיק פון קירש-בראון—ווישליצקי—פרילוצקי.

שפעטער האט ער אנגעוויזען, אז אין „קאמף פון דער רעגירונג מיט דער ענדעציע וועלען די יודישע דעפו-טאטען זיין אויפ׳ן צד פון דער רעגי-רונג, וועלכע זיי וועלען אויך שטיצען אין פאל, ווען זי, די רעגירונג וועט קעמפען פארן פארלאמענטאריזם.

נאך א גאנצער רייה בעגריסונגען זע-נען געשאפען געווארען 3 קאמיסיעס, צווישען וועלכע די הויפט-אויפמערקזאמ קייט האט צוגעצויגען די מאנדאט-קא-מיסיע, וואס איז בעשטעטיגט בעווארען שפעט ביינאכט.

דערביי איז בעשטימט געווארען, אז יעדערער פון די קאנדידאטען וועט אריינטראגען 3 טויזענד זלאטעס מזומן-געלד אדער וועקסלען אויף געבען א מעגליכקייט צו פיהרען די וואהל-קאמ-פאניע.

די קאנדידאטען זענען: יצחק גרינ-בוים, אדוו. הארטגלאס, ד״ר שיפער, ד״ר וויגאדזקי, ד״ר ראזענבלאט (לאדז), ראטפעלד, ד״ר גאטליב, הינדעס, רעד. העפטמאן, פארבשטיין, הרב בראט, ד״ר פעלדמאן, הרב רובינשטיין, קערנער, ד״ר טארטאקאווער (לאדז), ראסנער, טשערניאקאוו, טשערניכאוו, ד״ר שא-באד, ווייסמאן, יוזעף דאווידזאן, ד״ר אינזלער, פרוי שטיין, אינזש שפירא.

דערנאך איז ארומגערעדט געווארען די בעציהונג צו דער פרעסע, און מיט גרויס פערביטערונג זענען געמאכט נע-ווארען פארוואורפען די צייטונגען, וואס מיידען אויס צו פיהרען די אגיטאציע פאר׳ן נאציאנאליטעטען-בלאק, און פער-שוויגען זיין וואהל-אקציע. אין דער ריכטונג זענען אויך אנגענומען געווא-רען שארפע פראטעסט-רעזאלוציעס.

די קאנפערענץ האט אויסגעדריקט אנערקענונג פאר גרינבוים׳ען און ביי א געהויבענער שטימונג איז זי געשלאסען געווארען.

———

בלב נשבר ויגון עמוק הננו מודיעים על דבר אסוננו הגדול בהלקח מאתנו אחרי מחלה כבדה וממושכה האיש המצוין במדותיו התרומיות החסיד והמשכיל

נ. ע. שרגא פייבל פינקלמן

בשנת החמשים ותשעה לימי חייו.

הלוי׳ תהי׳ היום ביום ב׳, ח׳ שבט בשעה ה12 בצהרים מבית האבל ברחוב זאוואדזקה 25.

השרוים בצער עמוק

אשתו, בניו, בנותיו, חתנו, כלתו ונכדו.

737

אנאנסען אין „נייעם פאלקסבלאט" האבען דעם גרעסטען ערפאלג!

אונזער הערצליכען מזל-טוב שיקען מיר אונזער געשעצטען פריינד

ה׳ סימאן יאשונסקי קא־נארי (ק־נאדע)

מיט פרל. טאליא קליינמיטץ (לאדז)

מיר ווינשען אייך פיל גליק און א גלענצענדע צוקונפט

יוסף גאטליב און פרוי, ווארשא.

כדי אויסצומיידען חילול שבת,

וויל א זעלבסטשטענדיגער בוכהאלטער-בילאנסיסט. קארעספאנדענט ענדערן אן׳ערשטקלאסיגע אקציען-געזעלש. פירמע אויף א יודישען פאסטען.

אפערטען אפצוגעבען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אונטער „Der."

733

צו דער פערלאבונג פון אונזער ליבען און גוטען ברודער

סימאן יאשונסקי קאלגארי (קאנאדע)

מיט אונזער פריינד

ט ט אונזער פריינדין פרל. טאליא קליינמיטץ (לאדז)

ווינשען מיר א הערצליכען מזל-טוב

רוזשא און בעניעק דזיאלאשינסקי.

צו דער פערלאבונג פון אונזער, ליבען ברודער

סימאן יאשונסקי גאלגארי (קאנאדע)

מיט פרל. טאליא קליינמיטץ (לאדז)

ווינשען א הערצליכען מזל-טוב

נח, פעסעלע

און אברהם ווארשאווסקי.

739

סאָוויעטיש=דייטשער האַנדעל.

מאָסקווע, 29 (ספּ. טעל.) היינט איז אַרויסגעפאָהרען פון מאָסקווע קיין בערלין אַ ספּעציעלע דעלעגאַציע, כדי צו בעטראַכטען די פראַגע פון פערגרע-סערען דעם האַנדעלס-אומזאַץ צווישען רוסלאַנד און דייטשלאַנד.

די דאָזיגע דעלעגאַציע זאָל פאָרשלאָגען דער דייטשער רעגירונג אַ ריי זעהר גינסטיגע קאָנצעסיעס. און בעמיהען זיך דערפאַר צו בעקומען גרעסערע קרעדיטען.

וואס הערט זיך אין די י.ק.א.-קאָלאָניעס אין דרום-אַמעריקאַ?

פאַריז, (יט"א) די פערוואַלטונג פון דער י.ק.א.-געזעלשאַפט אין פאַריז האָט בעקומען ידיעות פון אַרגענטינע, אַז די לאַגע אין דער מאָנטעפיאָרע-קאָלאָניע, וואו עס האָט זיך נישט לאַנג געלאָזט בעמערקען אַנ'אונצופרידענהייט צווישען די קאָלאָניסטען, פערבעסערט זיך איצט אין אַ שנעלען טעמפּאָ. די קאָלאָניסטען האָבען זיך גענומען ענערגיש צו דער אַרבייט און אַ דאַנק די אָנ-שטרענגונגען איז זיי געלונגען צו זיכע-רען זיך גוטע רעזולטאַטען. איצט איז די עקזיסטענץ פון די קאָלאָניסטען אַ געזיכערטע און זיי האָבען זיך זאָגאַר געקענט פערשאַפען נאָך בהמות, ספּע-ציעל קיה.

דער רעזולטאַט פון שניט

אין די יודישע קאָלאָניעס אין סאָוויעט=רוסלאַנד.

פאַריז (י.ט.א.) די גענעראַל-די-רעקציע פון י. ק. א. האָט דערהאַלטען אַ בעריכט פון מאָסקווע, אַז די אַגראָ-נאָמען פון י. ק. א. האָבען דורכגעפיהרט 122 אינספּעקציעס בעת זייערע רייזעס אין די יודישע קאָלאָניעס, וואָס געפי-נען זיך אין די ראַיאָנען פון כערסאָן, דניעפּראָ - פּיעטראָווסק און מאַריופּאָל. די אינספּעקציעס זענען דורכגעפיהרט געוואָרען מיט'ן צוועק פעסטצושטעלען די רעזולטאַטען פון שניט, אָרגאַניזירען געוויסע אַרבייטען, וואָס זענען פער-בונדען מיט פערזאָרגען די בעפעלקע-רונג מיט ספּעציעלע סאָרטען זאָמען פאַר די הערבסט-פערזייאונגען א. אז. וו.

דער שניט פון תבואה איז אין אַל-געמיין געווען צופרידענשטעלענדער סיי אין דער קוואַליטעט. סיי אין דער קוואַנ-טיטעט. אין ראַיאָן פון מאַריופּאָל גע-פינען זיך גרויסע פעלדער מיט קאַר-טאָפעל, וואָס האָבען געגעבען אַ גוטע ערנטע. אין דעם יאָהר האָבען די נייע וויין.פלאַנצונגען געגעבען די ערשטע פירות. די רעזולטאַטען זענען געווען אין אַלגעמיין נישקשה'דיגע. אין אייניגע קאָלאָניעס האָט זיך געפיהלט אַ מאַנגעל אין די טרוקענע מזרח-ווינטען.

יודישער מיליאָנער גיט מיליאָנען

אויף בויען הייזער פאַר אָרימע.

טשיקאַגאָ (י.ט.א.) דער בעקאַנ-טער יודישער מיליאָנער יוליוס ראָזענ-וואַלד האָט ערקלערט, אַז ער האָט בע-שלאָסען אויסצובויען אין טשיקאַגאָ פיל הייזער פאַר אָרימע פאַמיליעס. אויף דעם צוועק האָט ראָזענוואַלד אַסיגנירט עטליכע מיליאָן דאָלאַר. אין די דאָזיגע הייזער וועלען קאָנען וואוינען בלויז אַזעלכע פאַמיליעס, וואָס פערדינען זעהר וועניג. די הייזער וועלען האָבען אַלע בעקוועמליכקייטען, איינשליסענדיג גאָר-טענס און שפּיל-פּלעצער פאַר קינדער. פאָרצוג וועלען האָבען פאַמיליעס, וואָס האָבען קינדער. די הייזער וועלען זיין בעשטימט פאַר טשיקאַגער אָרימע איינ-וואוינער אָהן אונטערשיד פון רעליגיע.

לופט-פליה-קאָמוניקאַציע צווישען א"י און עגיפּטען

ירושלים (י.ט.א.) אין צוזאַמענ-האַנג מיט דעם שטייגענדען טוריסטען-פערקעהר פון עגיפּטען אין ארץ-ישראל, וואָס וועט זיך נאָכמעהר פערשטאַרקען אין פאָרשטעהענדען פריהלינג-סעזאָן. האָט קוק'ס טוריסטישע געזעלשאַפט איינ-געפיהרט אַ שטענדיגען לופט-פליה-פער-קעהר ספּעציעל פאַר טוריסטען צווישען עגיפּטען, ארץ-ישראל און עבר-הירדן. די פּאַסאַזשיר-אַעראָפּלאַנען וועלען אָפּ-פליהען פון קאַיראָ יעדען שבת און וועלען דורכמאַכען די לופט-פליה-רייזע אונטער דער אויפזיכט פון פאָרשטעהער פון קוק'ס טוריסטישער געזעלשאַפט.

טאַטאַרעסקו ערלויבט נישט צו דרוקען

דעם הספד נאָך די געשענדעטע ספרי-תורות.

בוקאַרעשט. (י.ט.א.) די יודישע געמיינדע אין קלויזענבורג האָט בע-שלאָסען אָפּצודרוקען די רעדע, וועלכע דער אויבער-ראַבינער דר. לעאָפּאָלד קעטשקעמעטי האָט געהאַלטען בעת דער לויה פון די פערשוועכטע ספרי-תורות. די רומענישע צענזור האָט אָבער פער-באָטען די פערעפענטליכונג פון דער רעדע לויט דער דירעקטער אָנווייזונג פון וויצע-מיניסטער טאַטאַרעסקו, וועל-כער האָט זיך געהייסען מיטטיילען טע-לעפאָניש דעם אינהאַלט פון דער רעדע.

פאָרשונגס=קאַטעדרע פאַר יודישע קולטור.

מאָסקווע, (י. ט. א.) דעם 5-טען פעברואַר וועט פאָרקומען די פייערליכע ערעפענונג פון דער פאָרשונגס-קאַטעדרע פאַר יודישע קולטור ביי דער אוקראַי-נישער וויסענשאַפטליכער אַקאַדעמיע אין קיעוו. בראש פון דער קאַטעדרע שטע-העו די בעקאַנטע יודישע געלעהרטע פּראָפ. ליבערבערג און נ. שטיף.

זעלבסטמאָרד פון אַ ציוניס=טישען טוער אין רוסלאַנד.

מאָסקווע, (י.ט.א.) מיט אַ געווי-סער צייט צוריק איז פאַר פערשפּרייטען קרן-קימת-מאַרקעס אַרעסטירט געוואָרען דער ציוניסטישער טוער הירש ליסאַנאַר, וועלכער איז שפּעטער פערשיקט געוואָ-רען אין גאַרימער קאַנט. איצט איז דער-האַלטען געוואָרען אַ ידיעה, אַז נישט קענענדיג איבערטראָגען דעם שווערען רעזשים, איז ליסאַנאַר בעגאַנגען זעלבסט-מאָרד. מען האָט איהם געפונען אַנ'אויפ-געהאָנגענעם.

טראָצקי אונטער אויפזיכט.

מאָסקווע, 29. (ספּ. טעל.) מ'דער-וויסט זיך פון אַ מאַסגעבענדער קוועלע, אַז צוזאַמען מיט טראָצקי'ן זענען אָהן זיין וויסען מיטגעפאָהרען צוויי אַגענ-טען פון ג. פּ. או., וועלכע האָבען די אויפגאַבע צו אַכטונג געבען אויף זיין יעדען שריט און טריט.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספּעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-81.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגעזשער 17
פון 10—11 און פון 2 3.

בריאַן וועגען עוואַקואירען אויבער-רהיין.

לאָנדאָן, 29 (ספּ. טעל.) מ'דערוויסט זיך, אַז אויף דער לעצטער אויפ-נאַהמע ביים דייטשען אַמבאַסאַדאָר, האָט בריאַן געגעבען אָנצוהערען, אַז נאָך די אַלגעמיינע וואַהלען אין פראַנקרייך, קאָן ווערען אַקטועל די פראַגע וועגען אַ פולשטענדיגען עוואַקואירען פון אויבער-רהיין.

געפונען אַנ'אַלטען העברעאישען כתב-יד אין ווין

ווין, (יט"א) אין ווינ האָט מען די טעג געפונען אין אָרטיגען לאַנדעס-אַרכיוו אַנ'אַלטען העברעאישען כתב-יד. די געלעהרטע, וועלכע האָבען אונטער-זוכט דעם געפונענעם כתב-יד, האָבען פעסטגעשטעלט, אַז די פאַר זייטען שטאַ-מען פון אַ האַנדשריפט פון 3-טען יאָהר הונדערט, נעמליך פון אַ ווערק, וואָס איז פערפאַסט געוואָרען דורכ'ן רבי אחא, וועלכער איז געווען אַ גאון אין בבל. דאָס ווערק האָט געהייסען „שאלות דר' אחא גאון”.

אַ מלוכה'שע אַגראָנאָמישע שולע אין ארץ-ישראל

ירושלים. (יט"אַ). אין קורצען וועלען זיך אָנהויבען די אַרבייטען אַרום בויען אַנ'אַגראָנאָמישע שולע פאַר יודען מיט די מיטלען, וואָס זענען דערויף בעשטימט געוואָרען דורכ'ן פערשטאָר-בענעם סיר ס. קאַדורי.

אין דער צואה פון פערשטאָרבענעם איז געווען פערשריבען 120.000 פונט אויף צו גרינדען אַגראָנאָמישע שולען אין ארץ-ישראל. די רעגירונג האָט די סומע איינגעטיילט אין צוויי טיילען, דערפון וועט איין טייל פערוועגדעט ווערען אויף בויען אַנ אַגראָנאָמישע שו-לע פאַר יודען און די צווייטע — פאַר אַראַבער.

יודישע אויסשטעלונג אין מינסק.

מאָסקווע, (י.ט.א.) די יודישע אָב-טיילונג פון מינסקער ווייסרוסישען מו-זעי גרייט צו אַ רייה אויסשטעלונגען. אין דער נאָהענטסטער צייט וועלען געעפענט ווערען פאָלגענדע אויסשטע-לונגען: די אַרבייט פון די יודישע האַנדווערקער אין 17-טען יאָהרהונ-דערט, די געשיכטע פון די יודען אין מינסק און די ערשטע דרוקערייען אין מינסק.

אַ נייע יודישע צייטונג אין בראַזיליען.

דיא-דע-זשאנעירא, (י. ט. א.) דאָ האָט אָנגעהויבען צו ערשיינען אַ נייע יודישע צייטונג „יודישע פאָלקס-צייטונג”, וועלכע ערשיינט דערווייל צוויי מאָל אין וואָך. אַלס מיטאַרבייטער אין דער צייטונג זענען איינגעלאַדען געוואָ-רען אייניגע בעקאַנטע יודישע זשורנאַ-ליסטען פון אייראָפּאַ און אַמעריקאַ.

„זאָל לעבען פּילסודסקי”

אַלס פּאָליטישער פּראָגראַם.

אין נעכטיגען נומער פון „ראָבאָט-ניק” איז אָפּגעדרוקט אַנ'אַרטיקעל וועגען די שטימונגען, מיט וועלכען די אָנהענ-גער פון דער רעגירונגס-ליסטע געהען צו די וואַהלען, אינ'ם אַרטיקעל ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט:

די מעהרהייט פון די קאַנדידאַטען אויף דער רעגירונגס-ליסטע דערצעהלט וואו זי קען נאָר, אַז דער קומענדיגער סיים וועט זיין נאָר אַ פּראַאיבערגעהענ-דער עפּיזאָד, אַלץ זאָל זיין אָפּהענגיג דערפון, צי דער סיים וועט אונטערטע-ניג האָרכען, וואָס עס וועט איהם דיק-טירען די רעגירונג פון מאַרשאַל פּיל-סודסקי און וועט אויספיהרען דעם מאָ-ראַלישען בעפעהל ביז צום לעצטען אות.

אויב נישט—וועט די רעגירונג בליי-בען אַזוי שטאַרק, ווי זי איז געווען און דער פאַרלאַמענט וועט בעגראָבען ווע-רען אויף שטענדיג. דעריבער דאַרף מען נישט שטעלען קיין שום פּאָדערונ-גען, און אויסאַרבייטען וואַהל-פּראָגראַ-מען, עס גענוגט צו שרייען: „זאָל לע-בען יוזעף פּילסודסקי”, די רעשט וועט שוין אַליין געמאַכט ווערען דורך אַ בע-פעהל אָדער וואונש פון מאַרשאַל פּיל-סודסקי. וואָס אַנ'אמת, זענען מיר עדות, ווי די פּאָפּולאַריטעט פון איין פּאָלאַק האַלט אויף דער פּאָליטישער אויבער-פלאַך גאַנצע מחנות פּראָ-רעגירונגס-נולען און גאָרנישטען.

ווי קען מען געהען צו די וואַהלען פון כמעט אַ קאָנסטיטוציע-סיים מיט אַ לאָזונג, אַז ס'איז אַ שאָד דעם דאָזיגען סיים אויסצוועהלען? ווי אַזוי וועט זיך אַזאַ קאַנדידאַט אַוועקשטעלען פאַר די מעהר ערנסטע וועהלער, וועמענס שטי-מען ער וויל בעקומען פאַר עפּעס אַנ'-אומנויטיגען עקספּערימענט, וואָס דאַרף דויערען נאָר עטליכע חדשים? וואו זענען די אייגענע מיינונגען, די איי-גענע מיינונגען, די אייגענע געדאַנקען דאָס אייגענע געוויסען?

די גאַנצע מאַכט דעם מאַרשאַל פּיל-סודסקי! דער גאַנצער מלוכה-פערשטאַנד איז ביים מאַרשאַל פּילסודסקי'ן דער גאַנצער העכסטער פּאַטריאָטיזם איז ביים מאַרשאַל פּילסודסקי! מסכים—אָבער וואָס ברענגען מיט זיך די אַלע מענשען, וואָס דער גורל האָט זיי געשטעלט אויף דער רעגירונגס-ליסטע, וואו איז זייער געדאַנקען - גאַנג, זייערע בירגערליכע איבערצייגונגען? זיי ברענגען מיט זיך נאָר געהאָרכזאַמקייט און מ'ווייסט נישט צי אמת'ע, צי פאַלשע פול מיט אונמאָ-ראַלישע ליגענס.

דער מאַרשאַל פּילסודסקי אַליין, וועל-כער האָט אין זיין גאַנץ לעבען נישט געהערט אַזוי פיל אויסגעשרייען „זאָל לעבען יוזעף פּילסודסקי” ווי איצט, (וועט זיך אין זיין טאָג-בוך פערנאָטירען ווי ער האָט געזאָגט אויפ'ן לעגיאָניסטען צוזאַמענפאָהר אין קאַליש) עפּיס זעהר און זעהר נישט ליבווערטער וועגען פּאָליאַקען.

ס'חזרט זיך ביי אונז איבער די גע-שיכטע, וועלכע איז אַנדערשוואו בע-קאַנט אונטער'ן נאָמען „אָפּיציעלע קאַנ-דידאַטען”, מ'וועט דאָס געזונדעל דאַר-פען פּראָטעזשירען און דער שאָדען דערפון וועט זיין פיל גרעסער ווי דער נוצען, וואָס דאָס וועט ברענגען.

נייעס פאַר לאָדז! בעקאַנטמאַכונג. נייעס פאַר לאָדז!

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט דעם געעהרטען פּובליקום, אַז דאָס פעראייניגטע קאָלעגיום פון

פאָטאָגראַפען=אָנגעשטעלטע

האָט ערעפענט אין לאָדז, קאָנסטאַנטינער 33 (פראָנט, 2-טער שטאָק) אַ ספּעציעלע ווערקשטעל פון פערגרעסערונגס=בילדער (פּאָרטרעטען).

אַנ'אָריגינעל פּאָרטרעט, דאָפּעלט רעטושירט 35X45 צום פּרייז פון 8 זל. אַ שטיק. כדי צו בעקענען דאָס געעהרטע פּובליקום מיט אונזער קינסטלערישער אַרבייט, מאַכען מיר אַ פּראָבע-פּאָרטרעט די זעלבע גרויס צום פּרייז פון 3 זל. אַ שטיק. עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי אויפנאַהמען אין דער שטאָט, ווי אויך אַלע אַרבייטען, וואָס האָט אַ שייכות מיט דעם פאָטאָגראַפיע-פאַך.

אַכטעט נישט, וואָס די פּרייזען זענען שטויגענד ביליג, נור קומט און איבערצייגט אייך! דאָס אַטעליער איז אָפען טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוועגד.

Kolegjum Pracowników Fotograficznych w Łodzi,
Konstantynowska 33, front, II piętro. 909

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדל. פון מענער-שוועכע נעמט אָן פון 5—9 אָוועגד.

אַ באַלקאָן-צימער
מיט אָדער אָהן מעבעל, אַ בעזונדערער איינגאַנג אויף עק זשעלאַזנאַ און לוטאָמ. צו פערדינגען. זיך צו דער-וויסען אין אדמיג. פון „נייעס פאָלקסבלאַט”. 577

פּרייז 2 זל. שנעל און ריעעל! פּרייז 2 זל.
רעכטס=קאָנסולטענטען=ביורא
„פּאָראַדאַ”-„PORADA”
10 פּיעטריקאָווער 10
אונטער לייטונג פון אַ לאַנגיעהריגען און רוטינירטען געריכטס-סעקרעטאַר
שרייבט אַלערליי ביטען און אַפּעלאַציעס, קלאַוזולעס און זאַבעז-פּיעטשעניעס. אינפאָרמירט און שרייבט אין אַלערליי מיליטער-ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפּראַכען. 258

אפגעזאגט די גענעראל-פערזאמלונג
פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז.

נעכטען אין אָוונט איז פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די אָרגאַניזאַציע-מיטגלידער.

ד"ר ראָזענבלאַט האָט געעפענט די פערזאַמלונג און פאָרגעלעגט צו וועהלען אַלס פאָרזיצער דעם רעד. אוגער, וועלכער האָט איבערגענומען דעם פאָרזיץ און איינגעלאַדען אַלס בייזיצער די ה"ה ד"ר פריבולסקי און ה. שיק, אַלס סעקרעטאַרען—די ה"ה פ. קלעצקי, און מ. גראַיעווער.

דער פאָרזיצער רעד. אוגער האָט דערמאָהנט די אין דער לעצטער צייט פערשטאָרבענע ציוניסטישע פערזענליכקייטען: הרב ד"ר חיות, אינוש. טיאָמקין, ד"ר יעלסקי און ד"ר נח דאַווידזאָן ווי אויך די פערשטאָרבענע מיטגלידער פון דער לאָדזער אָרגאַניזאַציע, דעם אָנדענק פון וועלכע די פערזאַמלטע האָבען בעעהרט מיט אויפשטיין.

צוליב דעם, וואָס עס האָט זיך דערוועקט די פראַגע, וועלכע ציוניסטען עס קאָנען בעטראַכט ווערען אַלס מיטגלידער פון דער אָרטיגער אָרגאַניזאַציע, איז בעשלאָסען געוואָרען אָפצולעגען די גענעראַל-פערזאַמלונג ביז דעם 18 מערץ—ד. ה. ביז דער ענין וועט ענטשידען ווערען דורך די געהעריגע אינסטאַנצען.

גלייכצייטיג האָבען די פערזאַמלטע אָנגענומען איינשטימיג דעם בעשלוס, אַז די אָפּאָזיציע צום ציוניסטישען קאָמיטעט מיט'ן פאָרזיצער ד"ר ראָזענבלאַט בראש קאָן טאָלערירט ווערען בלויז צוליב אידעאָלאָגישע מאָטיוועז. די פערזאַמלונג האָט פראָטעסטירט ענערגיש געגען יעדער אָפּאָזיציע, וואָס טראָגט אַ פערזענליכען כאַראַקטער.

נאָך דעם האָט ד"ר ראָזענבלאַט אָפּגעגעבען אַ גענויעם בעריכט, וועגען דער איצטיגער פּאָליטישער לאַגע, און די פערזאַמלונג איז ביי אַ געהויבענער שטימונג און מיט אַ „התקוה"-געזאַנג געשלאָסען געוואָרען.

מאסקען-באל
לטובת די פייערלעשער„

(—) ווי ס'איז געווען פאָראויסצוזעהן האָט דער מאַסקען-באַל פון די פייערלעשער, וואָס קומט פאָר היינטיגען מיטוואָך אין פילהאַרמאָניע, אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס. די איבעראַשונגען, וואָס ווערען צוגעגרייט, דאָס אינטערעסאַנטע פערוויילונגס-פּראָגראַם און על-כולם די אַלגעמיינע סימפּאַטיע וואָס די לאָדזער בעפעלקערונג האָט צו דער אינסטיטוציע, זיכערט דער אונטערנעהמונג אַ גרויסען ערפאָלג.

עס וועלען שפּילען עטליכע אָרקעסטערס. פאַר די שענסטע קאָסטיומען וועלען געגעבען ווערען פּריזען. די פּרייזען אין בופעט וועלען זיין זעהר צוגענגליכע.

„אַרדט"
שפּילט היינט 1 מאָל.

די פאָרשטעלונגען פון 4 טען סעזאָן-פּראָגראַם געהען ביי אויספאַרקויפטע הייזער.

יעדער נומער בעזונדער איז אַ „באָמבע", וואָס רייסט אויף שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען...

היינט ווערט געשפּילט איין מאָל—9.15 פּינקטליך.

משוגע געוואָרען אין קינאָ.

(§) אין קינאָ „נאָוואָשטשי" ווערט דעמאָנסטרירט אַ פילם אינטערן נאָמען „דער לעצטער שמייכעל פון אַ קלאָאון", דאָס בילד מאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק. נעכטען אַרום 5 אַ זייגער, בעת ס'איז דעמאָנסטרירט געוואָרען דאָס בילד, האָט זיך דערהערט אַ געשריי פון אַ פרוי, און נאָכדעם איז זי אויסגעבראָכען אין אַ שטאַרקען געלעכטער ס'איז געוואָרען אַ טומעל, מ'האָט אָנגעצינדען דאָס ליכט און מ'האָט דערזעהען אַ פרוי פון אַ יאָהר 27 לויט'ן אויסזעהען אַ יודישע רייסט אויף זיך די קליידער. מ'האָט די פרוי אַרויסגעפיהרט פון קינא און אַרויסגערופען די פּאָגאָטאָוויע. דער דאָקטאָר האָט פעסגעשטעלט, אַז די פרוי האָט בעקומען אַ משוגעת-אַנפאַל און זי אָפּגעשיקט אין דעם שטעטישען זאַמעל פּונקט. איהר נאָמען איז דערווייל נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

בריף אין רעדאקציע.

1.

חשוב'ע רעדאַקציע!

ערלויבט אונז צו געבען אַ תשובה אויף דעם בריף אין „נייעם פאָלקסבלאַט" פון 27 יאַנואַר פון האַנדווערקער-צענטראַלע, זאַכאָדניע 66, פאַר וועלכען מיר דאַנקען אייך פאָראויס.

וואָס שייך דעם לעצטען שטרייק פון דאַמען-פאַך, האָבען אייערע פאָרשטעהער געמיינזאַם מיט אונז איהם געפיהרט, אין אַלע קאָמיסיעס געווען פאָרטרעטען און וועגען יעדע קלייניגקייט זיך בעראַטען. דעם דורכפאַל פון שטרייק, האָבען מיר שוין אָנגעוויזען האָבען גורם געווען די שטרייק-ברעכער. און איהר, אַנשטאַט אָנצוווייזען די אמת'ע שולדיגע, האָט איהר זיי גענומען אונטער אייער שוץ און האָט אייך גאָר געוואָרימט ביי דער שרפה—געשאַפען פון זיי אַ סעקציע. און שענע איז נאָך, וואָס דאָס אָרגאַניזירען אַ סעקציע פון שטרייק-ברעכער פערהילט איהר גאָר מיט אַ סאָציאַליסטישען פייגענבלאַט.

אויב דאָס זאָל זיין אייער סאָציאַליסטישע אַרבייט, האָט אייער צוזאַמענפאָהר שוין גיט געטון, וואָס ער האָט אַרויסגעוואָרפען פון קעפּעל „סאָציאַליסטישע האַנדוערקער". די כונה איז אָבער דאָ געווען אַנ'אַנדערע: אייערע אָנפיהרער ווייסען וואויל, אַז די יודלעך, וועלכע איהר שרייבט איין אין אייערע פעראיינען דערשרעקען זיך פאַר'ן וואָרט „סאָציאַליזם", ווי אַ שד פאַר ווייררויך.

אייער פערענטפערונג, אַז איהר רייסט אָב צו איינצעלנע מיטגלידער פון פאַכען, ווייל איהר ווילט אָרגאַניזירען די אָרימע האַנדווערקער געגען די רייכע, ווייסט איהר אַליין גוט, אַז דאָס איז נישט מעהר ווי פראַזען און איינפאַכע דעמאַגאָגיע, ווייל אונזער פעראיין בעשטעהט דורכאויס פון „כאַלופּניקעס" און מיט וועמען, געגען וועמען ווילט איהר דאָ פיהרען אַ קאַמף?

אַ פּאָר ווערטער וועגען דער מענערסעקציע. מיר ווילען אויפקלעהרען (אונזערע מיטגלידער אויך) אַז די פאַךקאָמיסיע פון מענער-מאַגאַזין, איז צוגעטרעטען צו רעגיסטרירען די בעל-מלאכות און מאַגאַזינען. כדי צו נאַרמירען דאָס פאַך. אין אייער בריף פּרובט איהר אָבער פּראָוואָצירען און אָפּשרעקען די מענער-מאַגאַזין-שניידער מיט אַ סטרייק, פון וואָס מיר האָבען די מינדסטע אַהנונג נישט. די כונה, אייערע איז גענוג קלאָר.

צום סוף וועגען די צוריקגעצויגענע מיטגלידער פון אייער פעראיין. אויף אַ אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון פאַך האָבען די מיטגלידער געגעבען אַנ'ערקלערונג, אַז זיי ציהען זיך צוריק פון זאַכאָדניא 66 און עס געפינט זיך אַ פּראָטאָקאָל, אייגענהענדיג אונטערגעשריבען פון זיי.

מיט דרך ארץ

דאַמען-מאַגאַזין-סעקציע

ביים מאַגאַזין-שניידער-פעראיין,

אַלעי 1 מאַי 2

2.

חשוב'ע רעדאַקציע!

דערלויבט אונז, אין נאָמען פון אונזער פעראיין, פעסטשטעלען אייניגע פאַקטען, וועגען וועלכע דער „לאָדזער וועקער" האָט בעשולדיגט אונזער פערוואַלטונג אונטער'ן קעפּעל: „דער בעקער-אַרבייטער-פעראיין שליסט אויס מיטגלידער".

נישט אמת, איז, אַז די געוועזענע מיטגלידער ראָזענבלאַט און פ. קליינמאַן זענען אויסגעשלאָסען געוואָרען אַלס מיטגלידער פון פעראיין, דערפאַר, וואָס זיי האָבען געאַרבייט כסדר פייער-אָוועגד'ער.

אמת, איז, אַז די אויבענדערמאָנטע חברים האָבען געאַרבייט פייער-אָוועגדער אין דער פאַקולאַס-בעקעריי, פון וועגען דער פעראיין האָט אויסגעשלאָסען 6 אַרבייטער. דערפאַר, וואָס זיי האָבען נישט געוואָלט אויספאָלגען די פעראיינס-בעשלוסען און זענען שולדיג איבער אַ יאָהר מיטגליד-אָפּצאָהל.

די פערוואַלטונג האָט בעשלאָסען, אַז פאַר די אויבענדערמאָנטע איז שטרענג פערבאָטען, אַז פעראיינס-מיטגלידער זאָלען אַרבייטען פייער-אָוועגדער און די, וואָס וועלען אַרבייטען—אינטערליגען אַ שטראָף—ביז אויסגעשלאָסען צו ווערען—האָבען זיך די אויבענדערמאָנטע אויסגעלאַכט און אַלע אויפפאָדערונגען האָבען נישט געהאָלפען. דעריבער האָט זיי די פערוואַלטונג אויסגעשלאָסען אויף 3 חדשים און ס'בלייבט זיי נאָך איבער צו אַפּעלירען אויף אַ צווייטע פערוואַלטונג-זיצונג-אויב זיי האָבען חרטה.

קליינמאַן פ. האָט אַזאַ חרטה בכיון צוגעשריבען און איז צוריק אָנגענומען געוואָרען אַלס מיטגליד אין פעראיין.

וועגען אַלע איבעריגע פראַגען פון די בעשולדיגונגען ווי: שיכורן אין פעראיינס-לאָקאַל בעת אַ שטרייק און וועגען דעם, אַז אונזער פעראיינט-פונקציאָנער האָט געפאָדערט געלד ביי די בעקער-מייסטער און געמאַכט געהיימע אָפּמאַכען און אויך וועגען טעראָריזירען אַנדערש-דענקענדע בעקער-אַרבייטער—וועלען מיר איצטער נישט ענטפערען, ווייל מיר האָבען שוין גענוג אויפגעקלערט וועגען דעם אַלעם.

פערוואַלטונג פון פעראיין פון דערנערונג אַרבייטער לאָדז, פּיליע 2.

פאָרזיצער—דוד רעמבאַלסקי.

סעקרעטאַר—אברהם יאַקובאָוויטש.

אַ גרויסער אויסוואַהל פון
שייטלען
נייעסטע מאָדערנע
פאַלקעס און האַלבע פאַלקעס
צו בעקומען קאַמיענאַ 5
2-טען הויף, 2. שטאָק ביי פּאָרושוצקי.

„אַרדט"

„סאָלעם אַלייקום".
4. פּראָגראַם.

ווען מ'פערנעהמט זיך צו בעטראַכטען און אָפּשאַצען דעם פירטען פּראָגראַם פון „אַררט", מוז מען, ווילענדיג, נישט ווילענדיג, אָפּשאַצען די גרויסע פערדינסטען פון דיכטער בראָדערזאָן, וועמענס פעדער ס'האָט געגעבען 80 פּראָצענט פונ'ם פּראָגראַם (8 נומערען פון 10). דער גאַנצער פּראָגראַם איז דעריבער אויסגעהאַלטען אין דעם ספּעציפיש בראָדערזאָנישען סטיל און ריטם און דערביי איז אַלץ פערשידען און פערשידענאַרטיג, אַזוי גוט פאַר'ן אויג ווי פאַר'ן אויער, פאַר דער נשמה און פאַר'ן גוף.

אינ'ם פּראָגראַם איז פערהאַן בראָדערזאָן דער סובטעלער דיכטער און בראָדערזאָן דער קינסטלער פון וואָרט און מייסטער פון גראַם.

דער דיכטער איז דאָ פערטרעטען מיט צוויי זעהר שטאַרקע פערשידענאַרטיגע ווערק, („זשאַקיז" און „קוילען-גרעבער") הגם פון דעם זעלבען זשאַנר, דאָס איז אַ הילכיגער, אַ מעכטיגער פּראָטעסט-געשריי פון פערשטויסענע, שיפבריכיגע מענשען, וואָס ווערען אויסגענוצט צו ברענגען ליכט, וואַרימקייט און זיג אין דער וועלט, בלייבענדיג אַליין אין דער פינסטער, פאַלענדיג אַליין אַלס קרבן.

קונסטווערק אָהן שום מוסר-השכל, אָדער אָנדייטונג, אַ גאַרער גאַליגער נשמה-געשריי, וואָס דרינגט טיף אַריין אין די איינגעווייידען פון די צוהערער און צווינגט איהם ווייטער צו שפּינען דעם איינגעפאָדעמטען געדאַנק דורך דעם קינסטלער. צוויי שטאַרקע קינסטלערישע נומערען, וואָס וואָלטען געסטייעט פאַר פיינפיהלענדע און ליבהאָבער פון טעאַטער-קונסט צו בעפרידיגען זייערע פאָדערונגען פון אַ טעאַטער-פאָרשטעלונג.

בראָדערזאָן, דער וואָרט-קינסטלער און מייסטער פון גראַם האָט ווידער געגעבען עטליכע פּרעכטיגע שאַרזשען און לידער, צווישען וועלכע מ'קען אַרויסנעהמען אמתע שעדעוורען אין דער קליין-ביהנע-קונסט ווי למשל „בעקערלעך", „נעגער-סקעטש", „האַנדעל" און דער זיסער נומער „קוקאַרעקו". ס'איז פערהאַן אין זיי קודם-כל פּרעכטינער איינפאַל, וויציגער שאַרזש, געלונגענער טעקסט און אָנגענעהמע אַקציע.

די דאָזיגע אַלע מעלות, וועלכע איך האָב אָנגעוויזען, האָבען אָבער אויך אַ חסרון (וואָס קען דען זיין אָהן חסרון?) און דער חסרון איז פאָלגענדער: „אַררט" איז געוואָרען דאָס געליבטע קינד פון בראָדערזאָנען: ער איז דער טאַטע פון דעם הייסגעליבטען קינד, וואָס איז געקומען נאָך אַ זעהר שווערען געבורט, ער איז דער ליטעראַריש-קינסטלערישער לייטער, ער איז דער מחבר פון די פּראָגראַמען, ער איז דער ערציהער פון די אַרטיסטען און דעריבער—דעריבער איז ער מוחל זיין אויסגעקעכעלט קינד פיל חטאים, וואָס דאַרפען אויסגעבעסערט ווערען אין זיין יוגענד...

דער דיכטער דאַרף אויך האָבען מזל. זיין ווערק דאַרף געפונען דעם געהעריגען תיקון. אין דער הינזיכט האָט „אַררט" אין פירטען פּראָגראַם זיך ווידער נישט וואָס צו בעקלאָגען.

די פירמע בראָדערזאָן—קאָן, מאַטוסבלום און פולאַווער איז סאָליד און פעדאַנטיש. זייער „סחורה" איז פולשטענדיג אויסגעפערטיגט, איידער זי זעהט די ליכטיגע שיין. קאָנ'ס מוזיק דאַרף מעהר אין „אַררט" נישט רעצענזירט ווערען, דאָס איז אַנ'אַקסיאָמע, זי איז גוט, אויסגעצייכענט. ער פערשאַפט בלויז נאָר עגמת נפש די קריטיקער, וועלכע ווילען, ווי געוועהנליך, פערבעסערען, מוסר-זאָגען.

פאַרדאָס צווינגען אונז די קינסטלער-מאַלער דינה מאַטוס און י. בלום זיך אָפּצושטעלען וועגען זייער אַרבייט ביים פירטען „אַררט"-פּראָגראַם. אין דער דעקאָראַטיווער זייט האָט איצט „אַררט" געמאַכט אַ גרויסען שריט פאָראויס. די אָנעמיע הויבט אָן צו פערשווינדען, דער דלות הויבט אָן אָפּצוטרעטען און די דעקאָראַציעס און קאָסטיומען ווערען פולבלוטיג און אינטערעסאַנט, די דעקאָראַציע צו די „קוילען-גרעבער", מאַכט דעם געהעריגען איינדרוק. גלייך, ווי דער פאָרהאַנג הויבט זיך אויף, דאָס זעלבע איז מיט „סאָלעם אַלייקום" „בעקערלעך" און אַנדערע נומערען. ס'פיהלען זיך נייע געוואָגטע עקספּערימענטען, געלונגענע ליכט-עפעקטען, הלואי אויף ווייטער זאָל די אויסגעצייכענטע רעזשי, צוזאַמען מיט די קינסטלער, דרייסט שרייטען אויף דעם אָנגעצייכענטען וועג און מיט איטליכען פּראָגראַם אַריינברענגען עפּעס נייעס און אינטערעסאַנטעס.

אין פירטען פּראָגראַם זענען יעדענפאַלס דעקאָראַציע, קאָסטיום, גרים און ליכט געוואָרען מיטשפּילער און מיטאויספיהרער אין דער פאָרשטעלונג.

וועגען דער אויפפיהרונג גופא איז פערהאַן זעהר פיל גוטעס צו זאָגען די יונגע אַקטיאָרען. גרויסע פאָרטשריטען, אַ נישט-אָפּגעשוואַכטע טעמפּאָ פון אַרבייט, ערנסטקייט, אחריות און ווילען. נישט אָפּגעשראָקען פון מאַטעריעלע מיסערפאָלגען, האָבען זיי זיך ווייטער געקלאַמערט אין זייער אידעי ביז זיי האָבען געצוואונגען דעם פער'עקשנ'טען „עולם" צו אויפמערקזאַמקייט און אפילו צו אָנערקענונג.

וואָס קען מען דען באמת פאָרוואַרפען דעם יונגען רעזשיסערען-טאַלענט פולאַווער? ער האָט פיל טעג שווער געאַרבייט, פיל נעכט זעהט אויס, נישט דערשלאָפען, כדי צו געבען אַנ'אמת'ע נחת-רוח'דיגע פאָרשטעלונג, כדי אויפ'ן בעסטען אופן צו רעפּרעזענטירען זיך אַליין און זיינע חברים מיט-אַרטיסטען. הערליכע מאָמענטען זענען אַריינגעפיהרט געוואָרען אין יעדען נומער. מעהר אָדער ווייניגער געלונגענע, אָבער אַלץ סובטעל, שכל'דיג און אויסגעהאַלטען אין סטיל און כאַראַקטער.

פולאַווער מיט דזשיגאַנ'ען שפּילען ווייטער די ערשטע פידעל אינ'ם אַנסאַמבל און איז עס אין די „קוילען-גרעבער", „נעגער-סקעטש", „בעקערלעך", זענען זיי אָהן פאָרוואורף. זיי שפּילען, זיי פערשטעהען, וואָס זיי שפּילען, זיי ווייסען, וואָס זיי שפּילען. בעזונדערס איז ווערט צו דערמאָנען דזשיגאַנ'ען אין זיין פּרעכטיגען מאָנאָלאָג פון טונקעלען „צרות פון ספּאָרט". דזשיגאַן איז פון די בעסטע מאָנאָלאָגיסטען, וועלכע מיר האָבען ביז איצט געהאַט אין יודישען טעאַטער.

אין אויבענאָן פון פרויען-פערזאָנאַל רוקען זיך אין פירטען פּראָגראַם אַרויס שיינע-מרים און ל. זילבערמאַן. שיינע מרים איז אין דער מויד פון „בעקערלעך" אונפערגלייכליך. זעהר גוט איז זי אויך אין נעגער-סקעטש, „זשאַקיס" און סאָלעם-אַלעיקום, דאָס זעלבע איז ל. זילבערמאַן, איהר טאַלענט ענטוויקעלט זיך אָהן ספק, זי ווערט בעוועגליכער און טעמפּעראַמענטפולער אין איהר אָנגעשטרענגטער אַרבייט. פול מיט עקספּרעסיע איז ד. קאַזאַנאָווער (אין זשאַקיס) אין איצטיגען פּראָגראַם ווייזט ער זיך אַרויס פון דער בעסטער זייט.

בריקאָן פעטערמאַן האָוערן האַראַרי און קליינער זענען שטענדיג אויפן אָרט און דערגענצען דעם גוטען איינדרוק.

יעקב ריינגלאַס גיט אין די „בעקערלעך" אַ פּרעכטיגע שאַרזש-פיגור, אין די „קויהלען-גרעבער", אין „סאָלעם-אַלעיקום" איז ער צוזאַמען מיט נעלקענען פון די וויכטיגע ראַליסטען און מ'קאָן נאָר וועגען זיי רעדען פון דער בעסטער זייט. דאָס זעלבע מוז אויך געזאָגט ווערען וועגען קאָנען.

די צוויי יונגסטע, אָבער פעהיגסטע „אַררט'יסטען" זענען שומאַכער און גאָלדשטיין. זיי מאַכען גרויסע פאָרטשריטען און פון זיי וועט דער טעאַטער-עולם, זאָלען מיר האָפען, נאָך זעהר פיל נחת האָבען.

שוואַכער איז אין פירטען פּראָגראַם אויסגעפאַלען דער עקסצענטרישער טאַנץ. אָבערזשאַנעקס רעווי „מוהמע גמינקע" איז אַמוזירענד, האָט פיל זעהר געלונגענע מאָמענטען. דער הויפּט-פעהלער פון איהר איז אָבער, וואָס די העלדען ווערען אָנגערופען מיט זייערע ריכטיגע נעמען.

י. דאַנקין.

זעלטענער פאל אין דער געריכטס-פראקטיק.

3 אינגאנצען בעפרייטע דורכ'ן קרייז-געריכט, ווערען פער-משפט פון ווילנער אפעלאציע-געריכט אויף אייביגער תפיסה.

(סענסאציאנעלע געשיכטע פון א מארד-פראצעס).

אין ווילנער אפעלאציע - געריכט איז פארגעקומען פאלגענדער אינטערעסאנטער מארד-פראצעס.

מיט אנדערטהאלבען יאהר צוריק איז אין שטעדטעל פערעהאדיטשע געקומען צו פאהרען דער געריכטס - קאמארניק דמאק אויפמאנען געריכטס-חובות פון די דארטיגע איינוואוינער.

דער קאמארניק איז אבער אויף צוריק נישט געקומען קיין לעבעדיגער מען האט איהם דארטען געפונען א דערמארדעטען אין ברוסט און פון זיין טעקע זענען נעלם געווארען 1000 גילדען און 800 גאלד-רובעל.

די פאליציי האט תיכף פערפיהרט אנ'אויספארשונג, וועלכע האט געבראכט צום ארעסט פון 4 איינוואוינער פון שטעדטעל אונטער דער בעשולדיגונג, אז זיי האבען אויסגעפיהרט דעם בלוטיגען מארד איבערן קאמארניק.

די בעשולדיגטע זענען געוועזן:

איגנאצי אגיעוויטש, דעניס אגיעוויטש, זענאבי סאלאוויי און פיאטר יאסקעוויטש.

אלע 4 זענען געשטעלט געווארען פאר'ן קרייז-געריכט אין פינסק, וועלכע האט פער'משפט איגנאצי אגיעוויטש'ן אויף אייביגע תפיסה און די איבעריגע 3 אנגעקלאגטע פרייגעשפראכען.

סיי דער פער'משפט'ער סיי דער פראקוראר האבען אפעלירט און דער פראצעס איז בעטראכט געווארען דורכ'ן ווילנער אפעלאציע-געריכט.

ביים אנהויב פון פראצעס איז געקומען צו פאלגענדען אינטערעסאנטען אינצידענט.

אויף דער בעשולדיגונגס באנק זענען געזעסען 3 אנגעקלאגטע. דער פער'משפט'ער און 2 פון די בעפרייטע. דער 4-טער דעניס אגיעוויטש האט אריינגעשיקט א מעלדונג אין געריכט, אז ער קען זיך צום פראצעס נישט שטעלען צוליב קראנקהייט. דא אבער מאכט פראקוראר קלאפסקי א סענסאציאנעלע ענטדעקונג, אז דער כלומר'שט-„קראנקער" דעניס אגיעוויטש געפינט זיך גאר אנשטאט אין שפיטאל אין געריכטס זאל צווישען עולם. דער פראקוראר פערארדענט דעריבער אגיעוויטש'ן תיכף צו ארעסטירען פאר אפנארען דעם געריכט און אוועקצוזעצען איהם אויף דער בעשולדיגונגס-באנק. 2 פאליציאנטען זוכען דאן אויס צווישען עולם אגיעוויטש'ן און פיהרען איהם צו צום בעשולדיגונגס-באנק און די געריכטס - פערהאנדלונגען הויבען זיך אן.

נאך א לענגערער רעדע פון פראקוראר, אז אלע 4 אנגעקלאגטע (ד. ה. אויך די דורכ'ן קרייז-געריכט 3 בעפרייטע) זענען שולדיג אין אויספיהרען דעם בלוטיגען מארד און ער פאדערט דעריבער פאר אלע לעבענסלענגליכע תפיסה.

נאך א לענגערע בעראטונג האט דאס אפעלאציע-געריכט דעם בעפרייאונגס-אורטייל פון פינסקער קרייז-געריכט לגבי די 3 בעפרייטע פערביטען אויף לעבענסלענגליכע תפיסה. וואס שייך דעם פריהער פערמשפט'ן איגנאצי אגיעוויטש ווערט בעשטעטיגט דער אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארײנגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 30-טען יאנואר 1926

6860. י. ב.

א פערזענליכער ארעסט קעגען בעל-חובות קאן אנגעווענדעט ווערען נאר אין דעם פאל, ווען ביים נישט צאהלען איז געווען א בייזער ווילען און ווען ס'האנדעלט זיך וועגען א גרעסערע סומע. די מאנער מוזען איינצאהלען אויפ'ן חשבון פון די אויסהאלט-קאסטען ווענינסטענס פאר א חודש פריהעראויס. קיין פערזענליכען ארעסט קאן מען נישט אנווענדען: 1) קעגען מינדעריעריגע 2) קעגען בעל חובות, וואס זענען עלטער פון 70 יאהר, 3) קעגען שוואנגערע פרויען און פרויען אין משך פון 6 וואכען נאך דער קינפעט, 4) קעגען בעל חובות, וועלכע לאזען איבער קינדער אהן מיטלען צו לעבען.

6861. מאיר שנערמאן.

6862. א. ג. ד.

6863. שראגער.

6864. א לעזער פון נאוואמיעסקא 4

6865. א שטאנד. לעזער פון באלוט.

6866. S. G. פון בזשעזשינער.

6867. פרוי גרינבערג.

6868. ל. ס. פון זשאביע.

6869. אנ'אלטער לעזער פון זשעראמסקעגא.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג מיטברענגענדיג די צייטונג.

6870. ל. גאטליב.

דער געענדערטער מיליטער-אוסטאוו טרעט ארײן אין קראפט דעם 1. מאי ד. י. לויט'ן דערמאנטען אוסטאוו וועט מען לענגער נישט קאנען זיין אין נאדקאמפלעט, ווי ביז'ן 25-סטען יאהר. אזוי ווי דער פאבאראווע ווערט אלט 25 יאהר אלט איינס, צי ער האט געדינט, מוז מען איהם אומבעדינגט איבערטראגען אין רעזערוו.

6871. גאלדבלאט.

אויף ענלעכע אנפראגען האבען מיר שוין אייניגע מאל געענטפערט, אז ביים מאן קאן מען אויפמאנען די פערלעגענע חובות פון דער פרוי, וועלכע זי איז שולדיג געבליבען, זייענדיג א פרייליין, כיידען זי פיהרט א בעזונדער געשעפט אדער האט אנ'אייגענע בעשעפטיגונג.

6872. א לעזער פון ציגעל גאס 26.

אויף א 3-טע קאטעגאריע פאטענט קאן מען בעשעפטיגען נאר 1 אנגעשטעלטען א חוץ, פערשטעהט זיך, דעם אייגענטימערס בני בית.

6873. מ. סאנימאן.

ס'גייט נישט אין דעם, ווי אזוי דאס געוועלב איז געטיילט, נאר ס'האנדעלט זיך אין דעם, צי דאס גרונד דירה-געלד פאר'ן געוועלב און פאר דער וואוינונג איז בעזונדער פעסטגעשטעלט געווארען דורך א פריוואטען קעגענזייטיגען אפמאך אדער דורך א דעציזיע פון אורזשאנד ראזיעמטשי. אזוי, ווי דער פרט איז פאר אונז נישט קלאהר, רעכענען מיר אויס לויט דער אלגעמיינער סומע דאס בעטרעפענדע דירה-געלד פאר'ן געוועלב. אננעמענדיג, אז איהר האט אויסגעקויפט 3-טע קאטעגאריע האנדעלס-פאטענט דארפט איהר צאהלען פאר'ן 4 קווארטעל 1927 און פאר'ן לויפענדען פון 1928 צו 199 זל. 50. גר.

6874. י. ליטערמאן.

געוויס קאן מען אייך נאך אריינציהען אין אקטיווען דינסט. דער איינציגער אויסוועג איז צו דערלאנגען א בקשה, או מען זאל אייך ערלויבען אנצונעמען א פרעמדע בירגערשאפט

„ארט"

ארטיסטישער רעוויו און קאמער-טעאטער

אונטער דער לייטונג פון

מ. בראדערזאן.

ווייסער זאל פון „מאנטייפעל"

זאכאדניא 43.

היינט און טעגליך

היינט, מאנטאג, פינקטליך 9.15 אווענד ווידערהאלונג

פון 4-טען סענסאציאנעלען פראגראם א. נ.

סאלאם אליכום

I.
1) פראלאג
2) קו-קו-רי-קו
3) קויהלען-גרובען
4) עקסצענטריק (טאנץ)

5) סאלאם אליכום
II
6) נעגער-סקעטש
7) האנדעל
8) וש'אק ס (כ'בעשולדיג)

9) צרות פון ספארט (מאנ.)
10) בעזערלעך
11) „בוהמע גמיגע"
(באטבאסמישע רעווי)
פון י. אבערזשאנעק

מוזיק. לייטונג: קאמפאז. ה. קאן. באלעט-מייסטער: פראפ. מאיעווסקי. רעזשי: פולאווער. דעקאר. קאסט.: ד. מאטוס, ש. בלום. קאנצ.: ש. בייגעלמאן.

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאטער-קאסע פון 5 נאכמ.

Dr. H. Wołkowyski

זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19)

טעלעפאן 37-70

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענעריש קראנקהייטען, מענער - שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעהמט אן פון 1—2 און פון 4—8 אווענד, פאר פרויען פון 4—5 אין א באזונד. ווארטע-זאל.

Dr. Med. I. WEINBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

מינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, באשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6—7. אין דערהיים פון 3—5 נאכמ.

Dr. med. J. BETTE

ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 6, טעל. 44-95.

נעהמט אן פון 8—11 און פון 4—6.

דער גלח און דאס יודישע מיידעל

א שרעקליכע מארד-געשיכטע אין סערביע.

דער גלח וויל זיך מגייר זיין און ווערען א יוד.

פיל מאל האבען זיך נאך די שעהנע רבקה'לע און דער יונגער גלח געטראפען אין געהיים, ביי נאכט ביים פלויט פון זייערע גארטענס, און ווי אלע פערליבטע, האבען זיי געזיפצט צו דער לבנה, זיך געקושט, און זיך געשוואוירען אייביגע ליבע. רבקה האט איהר געליבטען ערקלעהרט, אז זי קאן איהר פאטער אזעלכע צרות נישט אנטון און זיך שמד'ען און ווערען א גלח'טע. אויב, — האט זי געשלוכצט, — ער, דער גלח איז אין איהר ווירקליך פערליבט, זאל ער זיך מגייר זיין און ווערען א יוד.

אוןביידע פערליבטע האבען בעשלאסען, אז זיי זאלען אוועקפאהרען אין א פרעמדער שטאט, וואו דער גלח וועט זיך מגייר זיין און ווערען א יוד. זיי וועלען הייראטען און לעבען אין רייכטום און אין גליק.

די גלח'טע דערוויסט זיך פון דער געשיכטע און זי מאכט א געוואלד.

פונקט ווי רבקה'לע איז נאך געווען א יונג אונערפאהרען מיידעל, אזוי איז דער גלח סטעפאן איוואנעץ, געווען א נאך גאר יונגער, אונערפארענער בחור'ל. ער איז געווען א סטודענט פון גלחים-סעמינאר. ער האט נאך נישט געהאט אויסגעשטודירט און ער איז נאך געשטאנען אונטער'ן שוץ פון זיין מוטער, דער אלטער גלח'טע. מען ווייסט נישט ווי אזוי דאס האט פאסירט, אז די אלטע גלח'טע האט זיך דערוואוסט, אז איהר זוהן שפילט א געהיימע ליבע מיט דעם יודישען מיידעל, מיט איהר פערהאסטען יודישען שכנ'ס טאכטער. עס איז נאר בעקאנט, אז די אלטע גלח'טע איז געלאפען זונטאג אין קלויסטער, און ווערענד איהר זוהן איז געשטאנען אנגעטון אין ווייסען העמדעל און געהאלפען אפריכטען די תפלות, האט זי אין קלויסטער געמאכט א געוואלד און פערקלאגט איהר זוהן פאר די פרומע פויערים, אז ער איז אראפ פון דרך הישר, און אז ער וויל ווערען א יוד און אײדעם פון דעם יודישען דאקטאר בערטעלעוויטש.

דער גלח-סטודענט איז פון קלויסטער אנטלאפען א היים און ער האט זיך צוקריגט מיט זיין מוטער, אבער די פרומע פויערטעס האבען זיך אריינגעלייגט אין א שלום. מען האט איהם אויסגעזוכט א שעהנע גוי'עשע כלה, אנ'עכטע סערבישע שיקסע, און מען האט איהם אין 24 שטונדען פערהייראט.

דער גלח אנטלויפט פון זיין ווייב צו זיין יודישער געליבטער.

אבער דאס מיטעל האט נישט געהאלפען. דער יונגער גלח'ל האט טאקע געהאט א שעהנע סערבישע שיקסע פאר א פרוי, אבער געצויגען האט איהם דוקא צו דער יודישער מיידעל רבקה-לע. און איינמאל, ביינאכט איז דער גלח אנטלאפען פון זיין פרוי, און צוזאמען מיט רבקה'לען איז ער פון פלאווניא אוועק קיין בעלגראד, וואו ער האט גענומען א וואוינונג אין א האטעל.

די פרומע פויערים בעפאלען דעם האטעל און ברענגען דעם גלח אהיים.

די מוטער, די אלטע גלח'טע, האט תיכף פערשטאנען, וואו איהר זוהן געפינט זיך, און זי איז געקומען אן דער שפיץ פון פיל פרומע פויערים אהיים-נעהמען איהר זוהן פון בעלגראד-האטעל. אויך דער דאקטאר בערטעלעוויטש איז געווען פערצווייפעלט. ער איז געקומען קיין בעלגראד און האט מיט גוטע רייד געווירקט אויף זיין טאכטער, אז זי זאל זיך אומקעהרען אהיים.

און אזוי זענען די פערליבטע געצוואונגען זיך צו שיידען.

די גלח'טע מאכט א בלבול, אז דאס יודישע מיידעל איז א כשוף-מאכערין.

דאמיט וואלט די ליבע-געשיכטע געווען געענדיגט. אבער אין דער אלטער גלח'טעס הארץ האט געברענט דער צארן און די פיינדשאפט צו דער יודישער מיידעל, האט זי גענומען פערשפרייטען צווישען די פויערים דעם אלטען בלבול פון די פינסטערע יאהרען פון מיטעלאלטער, אז דאס שעהנע יודישע מיידעל איז נישט אנדערש, ווי א כשוף-מאכערין, און זי האט אפגעטון איהר זוהן, דעם יונגען גלח, א כשוף, און דארום איז ער אין איהר אזוי פערליבט. די פאנאטישע פויערים האבען געגלויבט אין דער געשיכטע און מען האט אין געהיים געזוכט א מיטעל ווי אזוי צו ערמארדען דאס יודישע מיידעל. ביז דא לעצטענס, איז דער גלח'טע געלונגען איבערצורעדען איהר שנור, דעם גלח'ס פרוי, אז זי זאל בעגעהן דעם מארד.

דעם גלח'ס פרוי האט מען נישט בעדארפט לאנג איבעררעדען. דער ווארעם פון אייפערזוכט האט שוין סיי ווי פערגיפטעט איהר הארץ. זי האט געפיהלט, אז איהר מאן, דער גלח, האט זי נישט ליב, ווייל ער דענקט נאך אלץ אן דער שעהנער יודישער מיידעל רבקה בערטעלעוויטש, האט זי בעשלאסען איהר קאנקורענטקע צו ערמארדען.

דאס געהיימניש פון דער פינסטערער נאכט.

און עס האט פאסירט עפעס שרעקליכעס.

איינמאל אין א פינסטערער רעגענדיגער נאכט, ווען דער דאקטאר בערטעלעוויטש איז געפאהרען קיין בעלגראד, צו א קראנקען, און זיין טאכטער רבקה, איז געבליבען אליין אין הויז, זענען די גלח'טע און איהר שנור אריין אין הויז און האבען דער מיידעל א קלאפ געטון מיט א האק איבער'ן קאפ. דאן האט מען זי אריינגעפאקט אין א זאק און אוועקגעטראגען אין וואלד, וועלכער געפינט זיך נעבען ברעג פון טייך דונאי. דא האבען די צוויי טייוולאנישע פרויען דאס אומגליקליכע מיידעל אויסגעטון נאקעט און האבען זי ערמארדעט אויף א בעסטיאלישען אופן. זיי האבען איהר קערפער צושטאכען מיט א שארפען מעסער און די טויטע געלאזט ליגען אין וואלד. אויף מארגען האט מען געפונען די ערמארדעטע און מען האט זי דערקענט. דער דאקטאר בערטעלעוויטש האט זיך אויסגעריסען די האר פון קאפ און געוויינט אויפ'ן גרויזאמען טויט פון זיין יונגער טאכטער.

ווי די צייטונגען פון בעלגראד מעלדען, איז די אלטע גלח'טע מיט איהר שנור ארעסטירט געווארען אויף דער קלאגע פון מארד.

מיט דער געשיכטע זענען איצט פול אלע צייטונגען.

מ—ה.

(סוף).

לאָדז.
30 יאנואר 1928.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז.
30 יאנואר 1928.

אָקסען-ליבע און מענשען-האַס.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פראַגע וועגען יודישער שחיטה, וואָס איז דערווײַל בעוואָרען אין וואַרשאַווער שטאָט-ראַט, איז אינטערעסאַנט צו ברענגען דעם אַרטיקעל פון ניו-יאָרקער „טאָג" וועגען דעם זעלבען ענין, וואָס איז איצט אַקטועל אויך אין אַמעריקאַ.
די רעד.

נעכטען האָבען מיר געלייענט, אַז די „צער-בעלי-חיים-ליגע" אין ניו-יאָרק איז גרייט אַרײַנצוטראָגען אַ ביל אין דער לעגיסלאַטור פון שטאָט ניו-יאָרק, וואָס זאָל פערבאָטען די יודישע שחיטה.

דער מאָטיוו: אויב מ'בעטויבט נישט דעם אָקס פאַר דער שחיטה, ליידט ער פון קוילען מעהר ווי אַז מ'בעטויבט איהם יאָ פריהער. דערפאַר איז עס אַ מצוה צו אַסר'ן די יודישע שחיטה, וואָס פערבאָט אַזאַ מין בעטויבען.

הערט איהר דאָס און וואונדערט זיך: פון ווען אָן איז עס אַ געזעצגעבערישע אינסטאַנץ קאָמפּעטענט זיך אַרויסצוזאָגען וועגען אַזעלכע פראַגען? צי איז דעם אָקס ליבער פריהער בעטויבט און נאָכדעם געשאָכטען ווערען, אָדער געשאָכטען ווערען אַליין איז איהם אויך גענוג ליב — וועגען דעם דאַרפען, דוכט זיך, געלערנטע זיך אַרויסזאָגען און נישט קיין פּאָליטיקער. אַזוינע זאַכען קאָן מען נישט אָננעהמען מיט קיין מעהרהייט און נישט אַפילו מיט קיין איינשטימיגקייט פון הונדערטער אומבעהאָוועטע. פאַכלייט דאַרפען עס פריהער בעווייזען.

און גרויסע געלערנטע פיזיאָלאָגען האָבען שוין לאַנג געהאַט די געלעגענהייט זיך אַרויסצוזאָגען וועגען דער פראַגע — נישט געווען קיין איינציגע לאַנדעס - אַנטיסעמיטישע אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל זיך נישט האָבען פערנומען מיט דעם אָקסען-פּראָבלעם — און האָבען זיך אַרויסגעזאָגט גראָד געגען די איבערצייגונגען פון דער ליגע.

וואָרום די געלערנטע האָבען אויך געזוכט צו געפינען: וואָסער אַ פליייש איז געזינטער פאַר'ן מענשען, צי דאָס פליייש פון אַ בעטויבטען אָקס, צי דאָס פליייש פון אַ נישט-בעטויבטען? און דער אויספיהר איז געווען, אַז דורכ'ן בעטויבען דעם אָקס, דורך אַ האַמער-קלאַפּ צווישען די הערנער ווערט פערהאַרטעוועט דאָס בלוט אין די אָדערן, וואָס איז פאַר'ן עסער נישט געזונט. בעת אָבער מ'קוילעט דעם אָקס אַ לעבעדיגען, מיט אַ ברייטען חלף, ווערט דאָס בלוט אויסגעגאָסען פון איהם ווי וואַסער, און דאָס פליייש איז דערום געזונטער פאַר'ן מענשען, וואָס עסט עס.

מיר נעהמען זיך, נאַטירליך, נישט אונטער צו ענטשיידען אין דער פראַגע, ווי ווייט זי איז באַזירט אויף ריין-וויסענשאַפטליכע אויספאָרשונגען. מיר ווילען נאָר אויפמערקזאַם מאַכען דערויף, אַז ענטשיידען אַזאַ פראַגע קאָנען בלויז געלערנטע, אָבער נישט קיין פּאָליטיקער. און געבויט קאָן אַזאַ ענטשיידונג זיין בלויז אויף ממשות'דיגע פאַקטען, אָבער נישט אויף קיין מעהרהייט שטימען פון עם-הארצ'ישע פּאָליטיקער.

און אין דעם צוזאַמענהאַנג איז נויטיג אויפמערקזאַם צו מאַכען נאָך אויף איינס:

שטענדיג און אומעטום, וואו די פראַגע וועגען אַסר'ן די יודישע שחיטה איז אויפגעהויבען געוואָרען, האָט פון אונטער'ן דעק-מאַנטעל פון צער-בעלי-חיים אַרויסגעשטעקט אַן אַנטיסעמיטיש פּנים. די וועלט קאָן נישט בלויז איין שלאַכט-מיטעל פאַר אָקסען. און זיכער נישט אַלע שלאַכט-מיטלען זענען גרינגער ווי די יודישע. אָבער אין גאַנץ אייראָפּע — און פון איצט אָן אויך אין אַמעריקע — האָבען די מענשען, מיט טיפער אָקסען-ליבע, טענות בלויז צו דער יודישער שחיטה, און אַלע אַנדערע שחיטות פערשמערצען זיי גלייכגילטיג.

זאָל דאָס נישט בעווייזען דעם מענשען-האַס, וואָס שטעקט הינטער דער אָקסען-ליבע?

א יודישע „טעריטאָריע".

דער פּלאַן פון בעזעצען יודען אין ווייטען סיביר.

ווי אַזוי וועט די יודישע געזעלשאַפטליכע מיינונג פון דער גאַנצער וועלט אויפנעהמען די ידיעה מכח דער טעריטאָריע פאַר יודען אויפ'ן ווייטען מזרח

פאַר מענשען פון יונגען דור וועט דאָס קלינגען כמעט ווי אויסטערליש: אַ יודיש לאַנד ערגיץ ביים שטילען אָקעאַן, הינטער די הרי חושך, ביי דעם טייך אַמור... „קלוגע", רוהיגע מענשען וועלען דאָס אויפנעהמען ווי אַ פאַנטאַזיע, ווי אַ זאַך, מכח וועלכער לויט זייער שטייגער נאָך „כתרילעווקער" יודען זעבען געוואוינט אַ מאָך צו טון מיט דער האַנד, ווייל... „דאָס וועט נישט אויסהאַלטען".

אין דער פּסיכאָלאָגישער רעטראָספּעקטיוו אָבער, לערך מיט אַ יאָהר 20 צוריק, וואָלט די ידיעה, די רעאַלע ידיעה מכח אַ „יודיש לאַנד" אויפ'ן ווייטען מזרח אַרויסגערופען גאָר אַנדערע שטימונגען, די גרעסטע בעגייסטערונג.

עס דערמאָנען זיך די טעריטאָריאַליסטישע קאָנפערענצען, וואו מיר פלעגען מיט'ן גאַנצען ערנסט זוכען מיט'ן פינגער אויף דער וועלט-מאַפּע אַ ווינקעל אַ „טעריטאָריע" פאַר דעם יודישען פאָלק.

דער זכרון דערמאָנט: בשעת אין דער ערשטער העלפט פון 1907 (שוין 21 יאָהר צוריק!) בין איך אַרומגעפאָהרען איבער די פעראייניגטע שטאַטען פון אַמעריקאַ און קאַנאַדע און געפיהרט אַגיטאַציע פאַר'ן טעריטאָריאַליזם, איז דאָרט דעמאָלסט זעהר פּאָפּולער און פערשפרייט געווען אַ קאַריקאַטור פון אַ קליינעם „דניאלי", וואָס זוכט אויף אַ געוואַלטיג גרויסען גלאָבוס אַ „טעריטאָריע" פאַר'ן טעריטאָריאַליזם...

מיר אָבער האָבען דעמאָלט דעם ענין בענומען זעהר ערנסט און קאָנקרעט. און וואוהין נאָר פלעגען מיר אין אונזערע זוכענישען נישט פערקריכען? אוגאַנדע, קירענאַאיקע, אַנגאָלע, אַווסטראַליע... באמת, וואו די וועלט האָט נאָר געהאַט אַן עק. און עס האָט גאָר נישט אויסגעוויזען פאַר ווייט. זאָל נאָר „געגעבען" ווערען דער פּלאַץ און די יודישע מאַסען וועלען בעווייזען וואָס זיי קענען, זיי וועלען בעשאַפען אַ יש מאין, מיט אייגענע הענד, מיט זייער שוויים און בלוט וועלען זיי אויפבויען אַ יודיש לאַנד.

און געגלויבט אין דעם טאַקע „באמונה שלימה", האָבען נישט נאָר פערחלומ'טע ס"סישע יונגעלייט, נאָר אויך אַ באַקוואַר נאַפט-פאַבריקאַנט שרירא, דער גרייז-גרויער פּראָפעסאָר מאַנדעלשטאַם, דער פּקח זאַנגוויל.

עס איז געווען פּשוט און עלעמענטאַר. אויך דער ברייטער יודישער עולם האָט אין יענער תקופה אַזוי די זאַך בענומען.

אין משך פון די צוויי צעהנדליג יאָהר האָבען זיך אַ סך שטימונגען געענדערט אין אונזער געזעלשאַפט. פון קיין אידעאָלאָגיע אָבער האָט מען זיך ביי אונז נישט געמאַכט אַזוי לוסטיג, ווי פון דער טעריטאָריאַליסטישער. אַפילו די, ביי וועמען דער טעריטאָריאַליזם איז געווען אַ „חטאת נעורים", האָבען געהאַלטען נויטיג זיך ספּעציעל אָפּצוזאָגען פון זייערע יוגענט-חלומות.

עס האָט געהערט צום גוטען טאָן.

איז אָבער פערהאַן אַ לאָגיק אין אַ לעבען פון אַ פאָלק. דורך פערפּלאָנטערטע וועגען, פערדרעהטע זיגזאַגען, אונטער דעם דרוק פון סאָציאַלען הכרח (צוואַנג) אין דער תקופה פון די גרעסטע איבערקערענישען, האָט די יודישע ווירקליכקייט געמוזט צוריקקומען צום געדאַנק מכוח אַ יודישער פאָלקס-קאָלאָניזאַציע.

„קרים" איז געווען די התחלה. באמת, אין אַ גליקליכער שעה און מיט'ן רעכטען פוס. די לאָגיק פון „קרימער" ערפאָלג האָט אָבער געמוזט צווינגען איבערצוגעהן צו ברייטערע צילען און ווייטערע צוועקן, ווי דאָס דערלויבט די ווירקליכקייט אין דרום פון רוסלאַנד.

די „קרימער" קאָלאָניזאַציע איז געווען אַ געלונגענע רעפּעטיציע, זי האָט בעוויזען, אַז ביי געוויסע בעדינגונגען, ביי אַ פּאַסענדיגער עקאָנאָמישער און פּסיכאָלאָגישער קאָניונקטור איז דאָס פּראָבלעם פון אַ יודישער מאַסען-קאָלאָניזאַציע אַ זאַך, וואָס לאָזט זיך לייזען. „קרים" האָט געגעבען אַ הונדערטפּראָצענטיגע, אָבער נאָך אַן איכותדיגע תשובה אויף דער פראַגע. פאַר אַלע אָנהענגער אָבער פון דער „קרימער" קאָלאָניזאַציע איז אָפען פערבליבען די פראַגע פוּנצאָל. פאַר מאַטעריאַליסטישע „טעריטאָריאַליסטען" איז די פראַגע פון כמות דאָך שטענדיג געווען די וויכטיגסטע. און נאָך עטוואָס. דאָס פּראָבלעם פון פערוואַנדלען דאָס יודישע פאָלק אין אַן אַרבייטס-פאָלק איז דאָך נישט נאָר אַ טעכנישע אָדער אַן עקאָנאָמישע אויפגאַבע ווי אַזוי צו ראַטעווען אַפילו הונדערטער טויזענדער יחידים.

אַזאַ סאָציאַלער איבערברוך אין לעבען פון פאָלקס-מאַסען מוז בעגלייט ווערען פון נאַציאָנאַלער אָנשטרענגונג און נאַציאָנאַל-רעוואָלוציאָנערן שאַפען.

סוף מעשה מוז דער דאָזיגער פּראָצעס ברענגען צו דער נאַציאָנאַלער אויפלעבונג פון דעם יודישען פאָלק.

און געהערט עס נישט צו די וואונדער פון אונזער געשיכטע, וואָס דער דאָזיגער נס ווערט געטון מיט די הענד פון די „יעווסעקען", וואָס בהבל פיהם זענען זיי דאָכט זיך גרייט (ווי נחמן סירקין האָט זיך אַמאָל אויסגעדריקט אין דער הקדמה צו זיין „השחר") „לשקץ את כל קדשי ישראל"?

וועמען קען אָבער אָנגיין זייער רעדען בשעת מיר זעהען בעשיינפּערליך, ווי עס ווערט געשאַפען יודישע געשיכטע, ווי עס בויט זיך דאָס נאַציאָנאַלע יודישע לעבען.

און די יודישע דעמאָקראַטיע פון דער גאַנצער וועלט, בפרט איהר נאַציאָנאַל-רעוואָלוציאָנערער פליגעל. וועט און מוז די דאָזיגע אַרבייט בעגריסען גייסטיג און אידעאיש און אין אַלע אופנים אונטערשטיצען.

ער האָט אַ טעות, אַ. טשעמערינסקי, בשעת ער שרייבט אין „עמעס", אַז „פיל שרעקיגע נשמות וועלען פערציטערט ווערען. פיל קליינבירגער וועלען מורא האָבען, פיל בעוואוסטזיניגע אידעאָלאָגען פון קליינבירגערליכען נאַציאָנאַליזם וועלען ווי אין קדחת וואַרפען מיט הענד און פיס און שרייען: נישט דאָס! נישט דאָס!"

ער איז זיך טועה, א. טשעמערינסקי. דווקא דער יודישער קליינבירגער איז קודם כל פעראינטערעסירט אין אַ „יודיש לאַנד"; אין דער געשיכטע פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע איז דער פּאָפּערזירטער יודישער קליינבירגער אידעאָלאָגיש און פּאַקטיש שטענדיג געווען דער „ספּירטוס מאָווענס", דער שאַפענדיגער גייסט פון דער דאָזיגער נאַציאָנאַלער אַרבייט.

אַ טשעמערינסקי, וואָס שטעהט צום נאָהענטסטען צו דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד ווייס דאָך צום בעסטען (קיינער מיינט איהם, חלילה, נישט מבייש צו זיין), אַז דער יודישער קליינבירגער איז נישט נאָר דער פּיאָנער, נייערט אויך דער וויכטיגסטער טרעגער פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד.

נאָך ווייסען מיר צו ווייניג פּרטים מכח דער נייער יודישער טעריטאָריע, וואָס ליגט אויף די ברעגעס פון אַמור, בירא און בידזשאַן. אָבער מיר גלויבען (ווייל מיר ווילען גלויבען), אַז דאָס לאַנד איז צלול צו ווערען אַ יודיש לאַנד, אַ לאַנד פאַר גרויסע מאַסען פון דעם יודישען פאָלק, וועלכע גערן און געהען צו אַרבייט און נאַציאָנאַלען שאַפען.

וועמען געהט דאָס אָן, וואָס דאָס לאַנד געפינט זיך אין ווייטען מזרח.

עס קען ווערען דאָס נאָהענטסטע, דאָס סאַמע נאָהענטסטע לאַנד פון דער גאַנצער וועלט, אויב עס איז באמת בעשערט פערוואַנדעלט צו ווערען אין אַ „יודיש לאַנד".

י. טשערניכאָוו (דניאלי)

א יודישע גאַס אין ניו-יאָרק

ווערט איבערגעבויט אין אַ לוסט-פּלאַץ.

(אַ בריף פון ניו-יאָרק).

די יודישע איסט-סייד אין ניו-יאָרק ווערט ביסלעכווייז אויפגעריכט. ביסלעכווייז ווערען די שמוציגע און ענגע געסלעך פון דער איסט-סייד פערוואַנדעלט אין ברייטע אימפּרעסיווע גאַסען. ביסלעכווייז ווערען אויך אַראָפּגעוואָרפען די אַלטע חורבות'דיגע הייזלעך און אויף זייער פּלאַץ וואַקסען אויס נייע גרויסע און הויכע מאָדערנע אַפּאַרטאַמענט-הייזער.

און דאַנקען דערפאַר קומט דער שטאָטישער פערוואַלטונג פון ניו-יאָרק. די מוניציפּאַלע פערוואַלטונג מיט מעיאָר וואָקער בראש האָט זיך אַרומגעקוקט, אַז מען קען פון דער איסט-סייד מאַכען אַ שיינע רחבות'דיגע געגענט, וואָס זאָל זיין אַ שטאָלץ פאַר ניו-יאָרק, און זי האָט זיך טאַקע גלייך גענומען צו דער אַרבייט.

עלען סטריט, די סאַמע שמוציגסטע גאַס אויף דער איסט-סייד, די גאַס מיט דער ערגסטער רעפּוטאַציע איז געווען די ערשטע, אויף וועלכער מען האָט זיך פערמאָסטען. מען האָט דאָרט אַראָפּגעוואָרפען 64 הייזער, מען האָט ברייטער געמאַכט די גאַס פון ביידע זייטען און די טעג איז מיט גרויס פּאַראַד פאָרגעקומען די עפענונג פון עלען-סטריט אַלס עלען-בולוואַר.

ווער עס איז בעקאַנט מיט עלען-סטריט פון אַמאָליגע יאָהרען פאַר יענעם וועט זיין קלאָר, וואָס עס מיינט פאַר דעם ניו-יאָרקער יודישען געטאָ דער פאַקט, אַז עלען-סטריט — די שמוציגסטע גאַס פון דער איסט-סייד — איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין איינע פון די שענסטע בולוואַר-גאַסען פון ניו-יאָרק.

געווען אַמאָל אַ צייט ווען יודען האָבען זיך געשעמט מיט דער דאָזיגער גאַס, אויף וועלכער פּראָסטיטוציע און באַנדיטען האָבען אָפען געבליט. געפּאַלענע פרויען פלעגען דאָרטען אָפען אָנפיהרען זייער מסחר פאַר דער פּאָליציי אין די אויגען.

שפּעטער איז עלען-סטריט פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ יודישער ביזנעס-גאַס, אַ גאַס, אויף וועלכער יודען פלעגען האַנדלען מיט פוך, פעדערן, קישענס און מיט אַלטע מעבעל. מען האָט געמוזט האָבען אייזערנע נערווען צו פערברענגען אויף עלען-סטריט פינף מינוט צייט. דער טומעל פון דעם עלעוואַטאָר, וואָס פלעגט לויפען יעדען מינוט הין און צוריק איבער עלען-סטריט, האָט פערקלאַפּט דעם קאָפּ. טאַקע דערפאַר זענען די הייזער פון ביידע זייטען גאַס געשטאַנען פערלאָזען, פערקלאַפּט, האַלב חרוב. קיינער האָט אין די דאָזיגע הייזער נישט געקאָנט וואוינען.

איצט איז עלען-סטריט געוואָרען אַ ברייטע שיינע און אימפּאָזאַנטע גאַס. אויף ביידע זייטען וועלען זיך פון איצט אָן ציהען שורות מיט אויטאָמאָבילען — אַ זאַך, וואָס עלען-סטריט האָט שוין צענדליגער יאָהרען נישט געזעהן. אין דער מיט פון גאַס וועלען קינדער זיך קענען שפּילען און גרויסע וועלען זיך קאָנען אָפּרוהען, אין דעם פּאַרק, וואָס ציהט זיך דאָרט, און דאָס איז אוודאי אַ זאַך, פון וועלכער עלען-סטריט האָט קיינמאָל נישט געטרוימט.

אָט די דאָזיגע ענדערונג אין עלען-סטריט האָט אָפּגעקאָסט עטליכע מיליאָן דאָלאַר בלויז פאַר אַרונטעררייסען אַלטע הייזער. עס האָט אָבער די ווערט מעהר ווי מיליאָנען צו צעהן, ווי פּריציש עלען-סטריט זעהט איצט אויס.

עלען-סטריט איז דערווייל די ערשטע גאַס אויף דער איסט-סייד, וואָס האָט דערלעבט פערוואַנדעלט צו ווערען אין אַן אַריסטאָקראַטישען בולוואַר. פּלענער ווערען אָבער פאָרגעזעצט דורך דער שטאָטישע-פערוואַלטונג צו מאַכען ווייטערדיגע ענדערונגען אויך אין דעם געבוי פון אַנדערע גאַסען אין דער יודישער געטאָ.

די שטאָטישע פערוואַלטונג האָט אַן ערנסטען פערלאַנג אויסצורוימען דעם שמוץ פון דער איסט-סייד און אַריינברענגען אַהין ליכטיגקייט אונטער אַלע אומשטענדען.

צווישען די פּלענער פון דער ניו-יאָרקער שטאָטישער פערוואַלטונג בנוגע דער פערשענערונג פון דער איסט-סייד איז אויך כדאי צו ריידען איבער דעם פּלאַן וועגען בויען גרויסע אַפּאַרטאַמענט-הייזער, אין וועלכע די יודישע איינוואוינער פון דער איסט-סייד זאָלען קענען געניסען פון אַלע מאָדערנע בעקוועמליכקייטען צאָהלענדיג אַ מינימום פאַר דירה-געלד.

דירה-געלד איז איינע פון די שווערסטע פּראָבלעמען, מיט וועלכע דעם יודישען אָרימאַן אין ניו-יאָרק קומט אויס צו פיהרען אַ ביטערען קאַמף. ניו-יאָרק איז אַן'איבערגעפּאַקטע שטאָט. פאַר יעדען קלענסטען ווינקעל מוז מען בעצאָהלען גוטע געלד, און אַפילו אויף דער איסט-סייד, וואו די הייזער זענען אַלטע און צובראָכענע, פאָדערט מען אויך גאַנץ הויכע דירה-געלד.

אָט פאַר דעם דאָזיגען פּראָבלעם האָט מען זיך אין ניו-יאָרק גענומען. די לאַגע פון די אָרעמע שיכטען, וואָס זענען נישט אימשטאַנד צו צאָהלען אַפילו אַזאַ דירה-געלד ווי מען פערלאַנגט אויף דער איסט-סייד, האָט גענומען ציהען אויפמערקזאַמקייט; און עס האָט זיך אָנגעפאַנגען אַ בעוועגונג צו בויען גרויסע מאָדערנע אַפּאַרטאַמענט-הייזער, וואָס זאָלען פערוואַלטעט ווערען דורך דער

(ווייטער זעה 7-טע).

לאדז
30 יאנואר 1928

דאס לאדזער לעבן

לאדז
03 יאנואר 1928

30 מאנטאג ח שבט תרפ"ח	יאנואר זון-אויפגאנג 7.30 זון-אונטערגאנג 3.31 רעגן פון מאָ 10.15

רעקורסען פון וועהלער.

(יב) היינט איז דער לעצטער טערמין אריינצוטראָגען אין די אָבוואָדאָווע-קאָמיסיעס רעקורסען געגען ארויסשטרייכען פון די וועהלער-ליסטעס. נאָכדעם דארפען די אָבוואָדאָווע קאָמיסיעס אי-בערשיקען די רעקורסען אין דער קרייז-קאָמיסיעס.

דער גערער רבי

זאל היינט קומען קיין לאדז.

היינט ווערט אָפגעווארט אין לאָדז דאָס אָנקומען פון דעם גערער רבי.

א פאליטישער פראצעס.

(—) דעם 20. פעברואר וועט אין לאָדזער קרייז-געריכט פאָרקומען דער פראָצעס געגען 6 שילערינס, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין געהערען צו דער קאָמוניסטישער יוגענד-פארטיי. די בעשולדיגטע זענען: בירענבוים, זאלצ-מאן, ניעכטיצקא, דאווידאָוויטש, ראָזענ-פארב און שניידער.

אין די אפטייקעז

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

היינט ביינאכט דיזשורירען פאָלגענ-דע אפטייקען: ל. פאוולאָווסקי, (פיעטער-קאָווער 307) ; ס. האמבורג, (גלובנא 50) ; ב. גלוכאָווסקי. (נארוטאָוויטש 4) ; י. סיטקעוויטש, (קאפערניק 26) ; א. כארעמזא, (פאָמאָרסקא 60) ; א. פאָטאש, (פלאץ קאָשטשעלני 10).

זעלבסטמארד

פון א מיידעל.

(§) די 23-יעהריגע האלא מ. פון בזשעזשינסקא 7, איז געקומען נעכטען צו גאסט צו איהר מוהמע אויף זגער-זשער 45. זי האָט ביי דער מוהמען אין דער היים קיינעם נישט געטראָפען. אויסנוצענדיג די געלעגענהייט האָט דאָס יונגע מעדעל אויסגעטרונקען סם. ווען די מוהמע איז אהיימגעקומען האָט זי געטראָפען איהר פלעמיעניצע א פער'-חלשטע. זי האָט ארויסגערופען פאָגאָ-טאָוויע, וועלכע האָט די זעלבסטמער-דערין אין א שווערען-צושטאנד אָפגע-פיהרט אין שפיטאָל.

זעלבסטמארד

בעגעהט א יונגער שילער.

(§) נעכטען אין אָוענד, א פערטעל עלף א זייגער, איז צוליב אנ'אומבע-וואוסטער סיבה בעגאנגען זעלבסטמאָרד דער 17-יאָהריגער גימנאזיסט יעזשי טשאסקאָווסקי, (קאָפערניקא 34) א זוהן פון א היגען באנק-דירעקטאָר.

אין א גוסס'דיגען צושטאנד האָט איהם פאָגאָטאָוויע אָפגעפיהרט אין שפיטאָל.

Lekarz-Dentysta
P. ŻYTNICKA-KAHANOWA
WZNOWIŁA PRZYJĘCIA.
9 Konstantynowska 9
telefon 33-53.

Dr. PRYBULSKI
זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.
וענערישע און האר-הויט-קראנקהייטען. מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל). רענטגען-שטראלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אוונט; דאמען פון 4—5 נאכמ.

הכנות צו די סיים-וואהלען.

ארבייטער-וואהל-מיטינגען.

(—) אין פערלויף פון שבת'דיגען טאָג זענען איינגעאָרדענט געוואָרען א רייה מיטינגען פון „בונד" און לינקע „פועלי ציון". ס'זענען ארויסגעטרעטען וואַרשאָ-ווער און לאָדזער רעדנער.

נעכטען זענען פאָרגעקומען א רייה מיטינגען, וואָס ס'האָבען איינגעאָרדענט די פ. פ. ס. און די דייטשע ארבייטס-פארטיי. אויף אלע מיטינגען, וועלכע זענען געווען גוט בעזוכט זענען אָנגע-נומען געוואָרען רעזאָלוציעס צו שטימען פאר די איינאָרדנער פון די מיטינגען.

צוטריבען

אונלעגאלען מיטינג פון קאמוניסטען.

(?) נעכטען האָבען זיך אויף קאָנ-סטאנטיגע 16 אין הויף פון קינאָ-טעא-טער „אפאָלאָ" צוזאמענגעקליבען פיל ארבייטער. מ'האָט גערעדט, אז דאָרט זאָל פאָרקומען א וואהל-מיטינג פון די קאָמוניסטען, הגם קיין פלאקאטען אין שטאָט זענען וועגען דעם נישט געווען און די פאָליציי האָט קיין מעלדונג וועגען דעם מיטינג נישט דערהאלטען.

ס'איז אָנגעקומען א גרעסערע אָפטיי-לונג פון פוס- און רייטער-פאָליציי און האָט די פערזאמעלטע צוטריבען. די פערזאמעלטע זענען דאַן אוועק אין דער ריכטונג פון אלטען צמענ-טאַרזש, וואו זיי האָבען געוואָלט אָפ-האלטען אַ פערזאמלונג. די פאָליציי האָט זיי אָבער געשטערט און צו קיין מיטינג נישט דערלאָזט. פאר שטעלען א ווי-דערשטאנד דער פאָליציי זענען ארעס-טירט געוואָרען 7 פערזאָן.

(§) נעכטען זענען פאָרגעקומען אין עטליכע פונקטען פון אונזער שטאָט, ווי אויך אין קאָנסטאנטינאָוו און זגערזש פאָרוואהל-מיטינגען צוזאמענגערופען פון

דער דייטשער אַרבייטס-פאַרטיי

עס זענען אָנגענומען געוואָרען רע-זאָלוציעס צו שטימען פאר סאָציאליס-טישע ליסטעס.

(§) נעכטען איז פאָרגעקומען א פער-וואלטונגס-זיצונג פון

נ. פ. ר.-לינקע

פון דער גאנצער לאָדזער וואיעוואודזטווע נאָך א דיסקוסיע איז בעשלאָסען גע-וואָרען די אָרגאניזאציעס אויפ'ן שטח פון דער לאָדזער וואיעוואודזטווע צו געבען טיילוויז פרייע הענד ביים ביל-דען וואהל-בלאָקען מיט'ן תנאי, אז בלאָ-קען קאָנען געשלאָסען ווערען נאָר מיט אזעלכע גרופירונגען, וואָס זענען פול-שטענדיג מסכים מיט דער איצטיגער רעגירונגס-פאָליטיק.

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט

אדוו. באָלעסלאוו פיכנא

נישט קאנדידירען אויף דער ליסטע פון נ.פ.ר. לינקע, ווי מען האָט עס פריהער גערעכענט.

דער מאקסימאלער צאָל-טאריף,

וואָס געהט מיטוואָך אריין אין קראפט.

מיטוואָך, דעם 1-טען פעברואר, געהט אריין אין קראפט דער מאקסימאלער צאָל-טאריף, ער איז אָבער נישט חל אויף די מלוכות, מיט וועלכע פוילען האָט רעגולירטע האנדעלס-און צאָל-בע-ציהונגען, דער דאָזיגער צאָל-טאריף וועט אויך נישט אָנגעווענדעט ווערען צו די מלוכות, מיט וועלכע פוילען פיהרט אונטערהאנדלונגען, אפילו נאָר אין ערשטען סטאדיום, אזוי, אז דאָס איינ-פיהרען דעם מאקסימאלען צאָל-טאריף וועט פאָרלויפיג נישט האָבען קיין גרוי-סע פראקטישע בעדייטונג. דערפאר וועט דאָס האָבען א גרויסע בעדייטונג אלס רעכטליך- ווירטשאפטליך מיטעל. דאָס איינפיהרען דעם מאקסימאלען טאריף בעדייט, אז פון איצט אָן, אין פאל אויב עס וועט איבערגעריסען ווערען א וועלכער-עס-איז האנדעלס - טראקטאט אָדער ווען א וועלכע-עס איז מלוכה וועט אָנווענדען צו פוילען אויסנאהמס-פעראָרדנונגען וועט דער מאקסימאלער צאָל-טאריף אין בעצוג צו דער דאָזיגער מלוכה אויטאָמאטיש אריין אין קראפט און אָבשטעלען איהם וועט מען שוין נישט קאָנען. דאָס דאָזיגע סיסטעם שאפט א וויכטיג פערטיידיגונגס-מיטעל פאר דער פוילישער אינדוסטריע אין פאל פון א צאָל-קריג. אזוי ווי מיט די מלוכות, וועלכע זענען די הויפט-אימ-פאָרטערען קיין פוילען האָבען מיר האנ-דעלס-טראקטאטען און מיר פיהרען שוין, אָדער מיר הויבען אָן צו פיהרען האנ-דעלס-אונטערהאנדלונגען מיט דייטש-לאנד, רוסלאנד און ליטא, וועט דאָס איינפיהרען די צייגנישען פון וואנען די סחורה שטאמט, פאָרלויפיג אָבגע-לעגט ווערען ביז'ן ענטשפרעכענדען מאָמענט.

א בוי-קאטאסטראפע איז באלוט

(§) נעכטען איז אויף דאָלנע 19 (באַ-לוט) פאָרגעקומען פאָלגענדע בוי-קא-טאסטראָפע:

אויפ'ן ערשטען שטאָק פון הויז, וואוינט די פאמיליע וואלד, וועלכע בעשטעהט פון דעם 35-יעהריגען פנחס וואלד, זיין 28-יעהריגער פרוי אסתר און 1-יעהריג קינד, שמואל.

נעכטען ארום האלב 8 א זייגער אינ-דערפריה, ווען אלע זענען נאָך געשלאָ-פען, האָט זיך פלוצים דערהערט א שטארקער קנאל און דער סופיט איז מיט רעש אראבגעפאלען און צוגעדריקט די שלאָפענדע אין זייערע בעטען.

צוליב דער קאטאסטראָפע זענען זיך צוזאמענגעלאָפען די שכנים, און אָנגע-הויבען ארויסשלעפען פון אונטער די חורבות די פאמיליע וואלד. גלייכצייטיג האָט מען אלארמירט פאָגאָטאָוויע, וועל-כע האָט ערטיילט הילף די שווער פער-וואונדעטע פרוי אסתר וואלד און דאָס קינד שמואל.

אויפ'ן אָרט פון דער קאטאסטראָפע איז באלד אָנגעקומען די פאָליציי, וועל-כע האָט אונטערגענומען אנ'אויספאָרשונג. היינט וועט דאָס אָרט פון דער קאטא-סטראָפע בעזוכען די בוי קאָמיסיע פון מאגיסטראט. דער בעל-הבית פון הויז איז צוגעצויגען צו גערירכטליכער פער-אנטוואָרטליכקייט.

וואַלאשטשיק'ס פרוי וועגען רידזעווסקי'ן

זי לייקענט, אז זי זאָל זיין געווען רידזעווסקי'ס „קאָכאנקע".

דער שווערסטער פונקט אין דער בעשולדיגונג געגען רידזעווסקי'ן איז וואלאשטשיקס עדות-זאָגען, ווען נישט זיין עדות-זאָגען איז געגען רידזעווסקין קיין קאָנקרעטע בעווייזען נישטאָ. עס האָט איהם קיינער נישט געזעהען אין דער צייט פון מאָרד אויף אנדזשעיא 4. עס זענען דאגעגען פערהאן עדות, אז אין דער צייט פון מאָרד איז ער גאָר געווען ביי דער ארבייט אויף קאָנ-סטאנטינער פאָלעסיע.

דער בעשולדיגטער רידזעווסקי האָט געפיהלט, אז ער מוז מיט עפּעס אָפ-שוואכען דאָס שרעקליכע עדות-זאָגען פון וואלאשטשיקען און ער האָט געפוי-נען א מיטעל: ער האָט אויפ'ן געריכט ערקלערט, אז וואלאשטשיק'ס פרוי איז ווען זיין „קאָכאנקע"... דאָס זאָל היי-סען, אז וואלאשטשיקס עדות זאָגען איז רכילות פון אייפערזוכט, כדי אזוי-ארום מיטשלעפען דעם קאָכאנעק פון זיין פרוי.

די בעשולדיגונג פון רידזעווסקי'ן האָט געטראָפען די פרוי וואלאשטשיק ווי א דונער.

פאר א פרעסע-פאָרשטעהער וויינט ביטער די אלמנה:

נישט גענוג: וואָס רידזעווסקי האָט געבראכט צום אומגליק, ווייל דאָס איז ער געווען דער איניציאטאָר פון אלעם שלעכטען, וואָס מיין מאן איז בעגאנגען האָט ער עפענטליך פאר מענשען, בע-רויבט מיין עהרע דער נידערטרעכטיגער רידזעווסקי!

איך האָב איהם געוואָלט איינקלאָגען פאר דער שרעקליכער בעליידיגונג, פאר דער נישט געשטויגענער מעשה, אָבער וועמען וועל איך קלאָגען? ער וועט זיין שטריקעל סיי ווי בעקומען פאר זיינע מעשים טובים.

זי דערצעהלט ווייטער, אז נאָכדעם ווי מען האָט אומגעבראכט איהר מאן איז זי שיער נישט משוגע געוואָרען פאר וועהטאָג, זי האָט זיך אָבער דער-מאָנט, אז זי איז א מאמע פון 2 פי-צעלעך קינדער. דאָס שלעכטע מזל האָט זי אָבער נאָך ווייטער פערפאָלגט: 7 וואָכען נאָכ'ן מאנס טויט איז געשטאָר-בען איהר מעדעלע — דאנושא...

זי מוז אָבער אלץ איבערטראָגען. זי ארבייט אין קראנקען-קאסע אלס רוי-מערין און בעקומט 5.20 א טאָג.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערע קראנקהייטען. בעהאנדלונג מיט קינסט-ליכע בערגזון-בעשטראהלונגען (קווארץ-לאמפען). נעהמט אָן פון 4—6 נאכמיטאג.

Dr. med.
H. GUTSZTADT
ספעציאל-ארצט פאר אקושער- און פרויען - קראנקהייטען.
Zachodnia 62 צעגעלניאנא 23
טעלעפאָן 29-52 346
נעמט אָן פון 4—7 אָוענד. אין לעטשניצא „סאניטאס" צעגעלניאנא 29 פון 6—8 אָוענד.

גרויסער אינטערעס צו דער ערעפנונג פון דער בילדער-אויסשטעלונג אין „הזמיר".

די ידיעה וועגען דער ערעפנונג פון א שטענדיגער יודישער בילדער-אויס-שטעלונג ביי אונז אין שטאָדט האָט ארויסגערופען צופרידענהייט צווישען די ברייטסטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג. און ס'איז נישט קיין וואונ-דער. דאָס יודישע לאָדז, וואָס האָט ארויסגעגעבען פיל בעדייטענדע קינסט-לער, פערמאָגט נאָך עד היום נישט קיין יודישען קונסט-סאלאָן, וואו דער יודי-שער מאלער און קינסטלער זאָל קענען אויסשטעלן זיינע ארבייטען.

מיט דער ערעפנונג פון דער איצטי-גער אויסשטעלונג אין „הזמיר" וועט דעם יודישען קינסטלער געגעבען ווע-רען די מעגליכקייט רוהיג צו ארבייטען און שאפען אין אנ'אייגענער סביבה, אין א יודישען קולטור-ווינקעל.

די פייערליכע ערעפנונג, וועלכע קומט פאָר דעם דאָנערשטאָג אין לאָקאל פון „הזמיר" און צו וועלכער עס זענען איינ-געלאדען געוואָרען די פראָמינענטסטע פאָרשטעהער פון דער מלוכה'שער און קאָמונאלער מאכט, ליטעראטור, קונסט, פרעסע און געזעלשאפטליכע אינסטיטו-ציעס פערשפרעכט צו זיין זעהר אימ-פאָזאנט.

דעם פאטראָנאט איבער דער שטענ-דיגער יודישער בילדער - אויסשטעלונג אין „הזמיר" האָט איבערגענומען א ספע-ציעל-געגרינדעטער קאָמיטעט, וועלכער בעשטעהט פון פאָלגענדע לאָדזער פער-זענליכקייטען: י. אייטינגאָהן, דיר. מאקס קאָהן, דיר. ניידע, דיר. לעקיך, ה. האמ-בורגער, י. ספעקטאָר, אינז. וו. ליפשיץ, ד"ר ווישיוויאנסקי, פרוי ד"ר ספעקטאָר, פרוי ד"ר ברוידע, ארכיטעקט לעווינסאָן, ארכיטעקט הירשענבערג, וו. ספעקטאָר, דיכטער י. קאצענעלזאָהן, רעד. אוגער, רעד. ל. פוקס, רעד. י. קאהאן, רעד. וואכערצוג, רעפערענט פאר יודישע ענ-ינים מ. שפער, ד"ר שווייג, ראטמאן י. ליכטענשטיין, ראטמאן האלענדערסקי, ד"ר מארגאליס, אדוו. ווייצמאן, ד"ר פריבולסקי, ד"ר שיפמאן, דיר. פערעל-מאן, ד"ר וו. פאלעק, ד"ר ליפקאָוויטש, ד"ר זיידענבארט, ה' טומארקין, ראטמ. ביאלער און ה' ריימיץ.

בלוטיגער

אויטאס-צוזאמענשטויס.

(§) נעכטען איז אויף רוג זשעראָמ-סקא און פאָדלעשנא פאָרגעקומען א צוזאמענשטויס פון צוויי אויטאָס. איין אויטאָ איז צושמעטערט געוואָרען און דער שאָפער דער 29-יעהריגער הענריק וואזשניצקי (פושענדזאלנא 56) איז שווער פערוואונדעט געוואָרען.

דער צווייטער אויטאָ מיט'ן שאָפער זענען ארויס גאנץ און בעצייטענס ענטלאָפען פונ'ם אָרט פון דער קא-טאסטראָפע.

צום פערוואונדעטען שאָפער האָט מען ארויסגערופען די פאָגאָטאָוויע.

צו גרשון סיראטא'ס קומען קיין לאדז.

פרייטאָג צו נאכט דעם 3 פעברואר און שבת פריה, דעם 4-טען וועט אין „פילהארמאָניע"-זאל דאווענען דער קע-ניג-החזנים גרשון סיראָטא.

קאנטאָר סיראָטא האָט פאר'ן לאָדזער עולם צוגעגרייט א גאנצע רייה נייע סינאגאָגאלע קאָמפאָזיציעס. לויט דער גרויסער פאראינטערעסירונג מיט'ן קאָנ-צערט איז צו גלויבען, אז דער „פיל-הארמאָניע"-זאל וועט פרייטאָג און שבת זיין פול.

אפערליבט מיידעל שפילט „א טויטע מוטער“ כדי צוריקצובעקומען איהר חתן.

פון יעדלניא ראדאָמער געגענד שרייבט מען אונז:

אין א דאָרף נישט ווייט פון יעדלניא האָט מיט עטליכע טעג פאַסירט פאָלגענדע העכסט-סענסאַציאָנעלע געשיכטע: אין דעם זעלבען דאָרף וואוינט א יודישער שוסטער א געוויסער ה' ג. מיט 9 יאָהר צוריק איז איהם געשטאָרבען די פרוי איבערלאָזענדיג עטליכע יונגע קינדער. דער עלטערער פון זיי, א זוהן איז דורך דער צייט אויסגעוואַקסען און מיט עטליכע מאָנאַטען צוריק האָט ער תנאים געשריבען. ווי דער דרך העולם, איז אויף די תנאים אָבגעשמועסט געוואָרען א זמן חתונה און טאַקי אויף די טעג איז בעשטימט געווען צו שטעלען א חופה. ווען אַלץ איז געווען שוין כמעט צוגעגרייט איז געשעהען אַנ'אויסטערלישער פאַל. ומעשה שהיה כך היה:

פאָריגען שבת - צונאַכט א זייגער 12 איז געקומען א פרוי אונטער'ן פענסטער פון דאָרפישען קריסטליכען איינוואוינער א געוויסער ה' מ. סטיטשינסקי און ערקלערט, אַז זי איז דעם יודישען שוסטער'ס פרוי, וועלכע איז שוין טויט 9 יאָהר און זי בעט איהם ער זאָל עפענען. אויפ'ן קריסט האָבען די דאָזיגע ווערטער אָנגעוואָרפען א פחד און ער האָט זיך אָבגעזאָגט צו עפענען. דאַן האָט זי איהם געזאָגט אונטער'ן פענסטער אָט די ווערטער: איך בין די און די פרוי, איך בין שוין טויט 9 יאָהר און וואַלגער זיך ארום. איך לאָז אייך דאָ איבער אונטער'ן פענסטער א ליכטעל און איך בעט אייך דאָס צו געבען מיין זוהן און איהם זאָגען, אַז דאָס זאָל ער אַנצינדען ווען ער וועט געהן צו זיין חופה. —

ווען דער קריסט איז אין דער פריה ארויסגעגאַנגען פון שטוב האָט ער ווירקליך געפונען אונטער'ן פענסטער א ליכטעל. די גאַנצע געשיכטע איז איהם דאַן פאָרגעקומען גאָרנישט פשוט און ער איז גלייך אַוועק מיט'ן ליכטעל צום חתן און איהם איבערגעגעבען די גאַנצע פאַסירונג וואָרט ביי וואָרט. דערפון האָט זיך אויך באַלד דערוויסט דאָס גאַנצע דאָרף, יודען און קריסטען, און ס'איז געוואָרען א שרעקליכע אויפרודערונג.

דאָס דאָרף איז אָבער נאָך מעהר איבערראַשט געוואָרען, ווען אויף דער צווייטער נאַכט, פונקט אין דער זעלבער צייט 12 א זייגער איז זי געקומען צו א יודישען איינוואוינער, א געוויסען פוגמאַן פון זעלבען דאָרף, זיך אַוועקגעשטעלט אויך אונטער'ן פענסטער און ערקלערענדיג, אַז זי איז די 9-יעהריגע טויטע פרוי פונ'ם יודישען שוסטער, האָט זי איהם געבעטען, אַז ער זאָל אריבערגעהן צו איהר זוהן און איהם זאָגען, אַז ער זאָל מיט די כלה נישט חתונה האָבען, ווייל זי שטעהט אונטער א שוואַרץ פּויערהענגעל, נאָר אַז ער זאָל חתונה האָבען מיט א צווייטער, אָנרופענדיג דערביי א געוויסען נאָמען פון א יודיש מיידעל אין זעלבען דאָרף. די טויטע האָט אָנגעגעבען אַלס סיבה דאָס, וואָס די כלה פון איהר זוהן שטאַמט פון א גע'שמד'טער משפחה און אַז ער וועט פון איהר קיין נחת נישט האָבען. אַלס צייכען, אַז מ'זאָל איהר גלויבען, האָט זי גלייכצייטיג געגעבען א סימן דעם זעלבען יוד, אַז דאָס קישען, וואָס מ'האָט ביי איהם ארויסגע'גנב'עט געפינט זיך ביי דעם און דעם.

דערוויסענדיג זיך פון דער צווייטער געשיכטע, איז שוין ס'גאַנצע דאָרף אויפגעטרייסעלט געוואָרען פון גרויס שרעק. נאָכ'ן אָנגעבען די זעלבע ריכטיגע סמנים האָט שוין יעדער אָנגעהויבען גלויבען, אַז דעם שוסטער'ס געשטאָרבענע פרוי מאַכט פאַקטיש וויזיטען אויפ'ן דאָרף און יעדער האָט שוין באַלד מורא געהאַט ביינאַכט ארויסצוגעהן אויפ'ן דאָרף.

אין דאָרף האָבען זיך אָבער געפונען א טייל, וואָס די דאָזיגע „טויטע ערשיינונג“ איז זיי שווער געווען צו פערשטעהן מיט'ן פשוט'ן שכל. די דאָזיגע האָבען זיך נישט געלאָזט בעהערשען פון שרעק צוליב סתם עפּיס א מעשה און זיי האָבען אָנגעהויבען אַנ'אויספאָרשונג וועגען דעם ענין און נאָך א קורצע חקירה ודרישה איז מען דערגאַנגען אָט-וואָס:

אין זעלבען דאָרף וואוינט א יוד, א געוויסער ק., וועלכער איז א שעהנער בעל-הבית און איז א גאַנץ פערמעגליכער מענש. צום אַלעם פערמאָגט ער אָבער אויך דריי טעכטער, און נישט קוקענדיג, וואָס אַלע זענען זיי נישט אַזעלכע יפה פיות וואָלט דער טאַטע זיך געוואָלט נאָך איינברענגען נדן-געלד. אַזוי ווי אָבער דאָס איז א אונמעגליכע זאַך, ווייל קיין בעלנים אָהן געלד זענען נישטאָ, מאַכט עס ק. זעהר לייטיש און ווען עס קומט אונטער א חתן זאָגט ער לפנים צו די פאָר מטבעות און דערווייל ביז וואָס און ווען, און ביז צו תנאים, הייסט ער דערווייל דעם חתן געהן מיט די כלה, אַז זיי זאָלען זיך נעהנטער בעקאָנען און בעסער זיך געפעלען. דאָס געדויערט אַזוי לאַנג און אַזוי ברייט ביז מ'הילט זיך אין איהם איין מיט א פרעטענזיע, אַז ער האָט מכלומר'שט געגעבען דאָס עהרענוואָרט און אונטער פערשידענע דראָהונגען מוז דער חתן שוין איינוויליגען בעל כרחו און בעשטעהן אפילו אָהן געלד.

דאָס זעלבע איז אויך פאָרגעקומען מיט דעם שוסטער'ס זוהן, וועלכער איז א לענגערע צייט געגאַנגען מיט ק'ס טאָכטער. און ווי עס ווייזט זיך ארויס האָט א פנים דער זעלבער יונגערמאַן מעהר יצר הרע געהאַט צום געלד ווי צו דער כלה און אַזוי ווי פון דעם צוגעזאָגטען נדן - געלד איז גאָרנישט געוואָרען, האָט ער טאַקי תנאים געשריבען מיט א צווייט מיידעל פון זאַגאָזשדזשאָן. די ערשטע געוועזענע כלה, געוואויר-ווערענדיג, אַז איהר געליבטער קלויבט זיך חתונה צו האָבען האָט זי זיך איינגעהילט אין א ווייס לייליך און זיך געלאָזט איבער'ן דאָרף צו די אויבענדערמאָהנטע פערזאָנען און פאָרשטעלענדיג זיך אַלס די טויטע מוטער פון חתן האָט זי געוואָלט אַזוי נאָך צוצושטערען דעם שידוך מיט'ן זאַגאָזשדזשאַנער מיידעל און, אַז ער זאָל זיך צוריק פערבונדען מיט איהר. דער „טויטער-פּלאַן“ האָט זיך אָבער נישט איינגעגעבען דעם פערליבטען דאָרפ'ס-מיידעל און איהר גאַנצער אויפטו איז נעביך דורכגעפאַלען.

א יודישע גאַס אין ניו-יאָרק ווערט איבערגעבויט אין א לוסט-פּאַלאַץ.

(ענדע פון 8-טע זייט).

דאָס קלענסטע, וואָס קען געבען. שטאָט אופן, אַז דירה-געלד זאָל זיין די בעוועגונג האָט געגעבען רעזולטאַטען. אויף גאָערק-סטריט, טאַקע נישט ווייט פון דער זעלביגער עלען-סטריט, וואָס איז איצט אויפגעריכט געוואָרען, האָבען זיך לעצטע וואָך געעפענט די ערשטע דריי נייע הייזער וואָס זענען אויסגעבויט געוואָרען צו פערדינגען יענע פאַמיליעס, וועלכע זענען נישט אימשטאַנד צו צאָהלען די העכערע רענט (דירה-געלד).

די עפענונגס-צערעמאָניע פון די דאָזיגע דריי הייזער איז געווען איינע פון די שענסטע ימים-טוב פאַר דער איסט-סייד. די דריי אויפגעבויטע הייזער זענען אויסערגעוועהנליך שיין און אַלע צימערן זענען זייער בעקוועמע און דאָס דירה געלד איז צוגענגליך פאַר דער אָרעמסטער פאַמיליע. פאַר דריי צימערן מיט עלעקטרישער בעלייכטונג, מיט בעהייצונג און מיט א וואַנע דאַרף מען צאָהלען בלויז הדרייסיק דאָלאַר א מאָנאַט. פאַר פיר צימערן 35 דאָלאַר און פאַר פינף צימערן 42 דאָלאַר א מאָנאַט.

עס פערשטעהט זיך, אַז טויזענטער מענשען וועלטען וועלען וואוינען אין אַזעלכע הייזער פאַר אַזאַ דירה-געלד. מעהר. ווי 111 פאַמיליעס קענען אָבער דערווייל אין די דריי הייזער נישט וואוינען. ביים פערדינגען די וואוינונגען ווערען נישט געמאַכט קיינע אונטערשידען צווישען יוד און קריסט. די מעהרערע איינוואוינער זענען אָבער סיי ווי יודען, מחמת די הייזער געפינען זיך אין הארץ פון דער יודישער געטאָ.

די דאָזיגע ערשטע דריי הייזער — וועט זיין אינטערעסאַנט צו בעמערקען — זענען אויפגעשטעלט געוואָרען דורך א פאָנד, וואָס א יודישער מיליאָנער, פרעד לאַוואַנבורג, האָט איבערגעלאָזען ספּעציעל פאַר דעם צוועק צו ערמוטיגען די אויפבויאונג פון בעסערע הייזער אויף דער איסט-סייד. ביים פערענדיגען די וואוינונגען אין די דאָזיגע הייזער ווערט נאַטירליך געגעבען פאָרצוג יענע פאַמיליעס, וואָס פערדינען אַמוועניגסטען.

עס וואַקסט די אַרבייט פון פערשענערען די ידישע געטאָ אין ניו-יאָרק. די געגענד פון ניו-יאָרקער איסט-סייד האָט אַלע אויסזיכטען צו ווערען אין דער נאָהענטסטער צוקונפט איינע פון די בעסערע געגענדען פון שטאָט. עס איז שוין לאַנג צייט געווען, א ביסעלע ליכט זאָל אריינדרינגען אין די פינסטערע שמאָלע געסלעך פון דער איסט-סייד, איצט הייבט זיך די דאָזיגע צייט אָן.

ב. סמאָליאַר.

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. ŁODZI

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłaconą ratę lipcową 1927 roku wraz z zaległościami, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz. 11-ej z rana w Kancelarji Wydziału Hipotecznego m. Łodzi, przy ul. Pomorskiej Nr. 21 przed wyznaczonymi notarjuszami.

№№ hipoteczny nieruchm.	przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	przed notarjuszem	Dnia	
8r	Olgińskiej	4.980	37.350	W. Siniarskim	14	maja
29	Podrzecznej	2.460	18.450	J. Ładą	„	„
35	Jakóba	1.800	13.500	W. Sarosickim	„	„
51bl	Zawadzkiej	2.100	15.750	St. Kornem	15	„
54b	Gdańskiej	5.860	43.950	Al. Smolińskim	„	„
70b	Franciszkańskiej	4.740	35.550	Ap. Karnawalskim	„	„
148c	Lutomierskiej	360	2.700	Br. Lisowskim	16	„
188	Aleksandryjskiej i Kościelnej	2.360	17.700	J. Andrzejewskim	„	„
201a	Wolborskiej	1.280	9.600	Wł. Jeżewskim	„	„
259a	Piotrkowskiej	4.780	35.850	J. Krzemieniewskim	18	„
292/3	Ogrodowej	4.280	32.100	K. Rosssmanem	„	„
303b	Wschodniej	5.880	36.600	J. Rzymowskim	„	„
321ki	Szkolnej	5.120	38.400	S. Jarzębskim	21	„
334	Pomorskiej	700	5.250	L. Kahlem	„	„
435		4.580	34.350	E.' Trojanowskim.	„	„
447	Południowej	160	1.200	Wł. Siniarskim	22	„
466a	Wschodniej	1.100	8.250	J. Ładą	„	„
497z	Żelaznej	2.060	15.450	W. Sarosickiem	„	„
534	Piotrkowskiej	5.740	43.050	St. Kornem	23	„
534 б	Żelaznej	13.320	99.900	Al. Smolińskim	„	„
538	Piotrkowskiej	9.720	72.900	Ap. Karnawalskim	„	„
789oo	Ludwiki	160	1.200	Br. Lisowskim	24	„
795oo	Pańskiej	900	6.750	J. Andrzejewskim	„	„
798 б	Lipowej	2.140	16.050	Wł. Jeżewskim	„	„
825a	Żamenhoffa	2.240	16.800	Ji Krzewieniewskim	25	„
914a	Senatorskiej	2.340	17.550	K. Rossmanem	„	„
934ж	Miedzianej i Przędzalnianej	800	6.000	J. Rzymowskim	„	„
1109a	Sienkiewicza	5.200	39.000	S. Jarębskim	20	„
1128	Kilińskiego	2.520	18.900	L. Kalem	„	„
1273	Głównej	5.080	38.100	E. Trojanowskim	„	„
1291 б	Tramwajowej	1.140	8.550	W. Siniarskim	30	„
1291b	„	2.960	22.200	J. Ładę	„	„
1314b	Nawrot	1.820	13.650	W. Saroszᵊckiem	„	„
1392	Cegielnianej	5.360	40.200	St. Kornem	31	„
1402a	„	4.120	30.900	Al. Smolińskim	„	„

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w Biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gybby dzień wyżnaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.

גאַסטראָלען פון די בעליבטע אַמעריקאַנער קינסטלער

אַננאַ און היימאַן יאקובאויטש

נור 2 פארשטעלונגען צו פאָפּולערע פרייזען **פון 1 ביז 2.50**

היינט מאָנטאָג, דעם 30-טען, 9 אָוועמד—אויפ'ן פערלאַנג פון פובליקום

„די מאַמע פון דער וועלט“

לעבענסבילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאַלאַטאַרעווסקי.
הויפּט-ראָלען: מרים—אננא יאקובאוויטש; דבוו—ה. יאקובאוויטש.

דינסטאָג, דעם 31-טען, 9 אָוועמד— די לעבעדיגע אַמוזירענדע אָפּערעטע

דער רבי האָט געהייסן פריילך זיין

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג. הויפּט-ראָל „מאַנקאַ“—אננא יאקובאוויטש.
אַלע פיעסען זענען רעזשיסירט פון היימאַן יאקובאוויטש.
ס'נעהמען אנטייל פ ר ו י ע ן: בעזמאַן, זעוקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאָדערמאַן.
מ ע נ ע ר: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווילך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן.
אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.
בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמ.

בעזוך אונז און דו וועסט זיך איבערצייגען! אין ערגיץ וועסט דו ביליגער נישט קויפען!

דאָס איינציגע ניי-ערעפענטע געשעפט שטרימפ

זיידענע . . . זל. 2.— און 2,50	
Fil-de-cosowe „ 2,90 „ 3,25	
שקאַרפעטען פון „ 0,60 ביז 2,50	

GRYNBAUM
NOWOMIEJSKA 19 , w podwòrzu.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku, dn. 24-go stycznia 1928 r.
Dla dorosłych: **Dla młodzieży:**

ZEW MORZA

według St. Kiedrzyńskiego.
W rolach główn.: **Marja Malicka, Marjusz Maszyński i Jerzy Marr.**
Nad program fragment z obrazu „**ABISYNJA**" (ciąg dalszy).
634

Dr.med. A. MAZUR

אויערען און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע-און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א. אז. וו.)
האָט זיך איבערצויגען פון נאַרוטאָוויטש 44
אויף וואָסכאָדנאַ 65, טעל. 66-01
(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאָווער 46).
נעהמט אָן פון 11³⁰—12⁵⁰ און פון 3—5 נאָכמ. 770

יוּר. י. אינפעלד
.42 וואָסכאָדניא .42

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	4-5 12-9½
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד"ר ליבּיטש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד"ר שפּירנעלד	נערווען און גמסט.נע קר.	1—3
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—2
ד"ר פליסטבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד"ר בערנסאַן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

שפיטאַל-פּעראַציעס, שפּראַך-שטערונגען זוי שטאַמלען א. וו. האַקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זאַן-באַשטראַהלונג. עריגזיציאָנען, לאַמפּען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. — אויף אַנאַליזען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמאַ און בלוט.
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א
דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמט [illegible]

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—2 נא.
ד"ר לאָושינסקי-טאַראַפּאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	8—7

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

אַ בּודקע
וועלכע געפינט זיך אין בעסטען צענטרום, איז פון זאָפאָרט איבערצוגעבען. צו ערפאַהרען **38 זגערזשער 38** אין פּאַפּיר-געשעפט. 741

ענטשולדיגונג.
כ'בעט ענטשולדיגונג בײַ דער פערוואַלטונג פון ריסאַרען- און ראָל-הענגען - אינשפעקטער-בעזיצער דערפאַר, וואָס איך האָב מיך נישט געהאַלטען און פּערזענליך-רעגולאַמין און האָב מיך נישט טאַקטיש אויפגעפיהרט בײַ דער פירמע סטריקאַטעק (פּעטריק. 38). איך פערזיכער אַז אַזעלכעס וועט מעהר נישט פּאַסירען. מיט אַכטונג
פישל ראָיטמאַן.

א געוועלב
פון זאָפאָרט
איבערצוגעבען.
פאַנסקאַ 43 (גרינער מאַרק), ווייכמאַן. 732

Dr. HELLER
ספּעציאַליסט פאַר הויט-און ווענערישע קראַנקהייטען.
2 נאַווראָט 2
נעהמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4 - 8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4 5 נאָכמיטאָג. פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

אַ לערן-יונגעל
צו אַ טאַפּעציר-ווערקשטעל ווערט געזוכט בײַ **שלמה סטזשישעווסקי** פּאַדזשעטשנאַ 5. 734

וועגדונג צו די ה"ה מחותנים
פון די בעוואוסטע מוזיק-קינסטלער געבר. טויבע

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד די געעהרטע מחותנים און בעלי-שמחות געפל. מיטצוטיילען, אַז צוליב דעם, וואָס מיר ווערען נישט צו דער געהעריגער צייט פון די מחותנים געוואויר וועגען אייערע אַלע שמחות און חתונות און דורך דעם פאַסירט גאַנץ אָפט, אַז די בעלי-שמחות פיהלען זיך בעליידיגט, וואָס מיר קומען נישט צו דער פּינקטליכער צייט. דעריבער בעטען מיר אַלע מחותנים אונז צו לאָזען וויסען גענוי די טערמינען, כדי צו קענען ווי געהעריג צופרידענצושטעלען די בעלי-שמחות.

גלייכצייטיג ערלויבען מיר זיך אויפמערקזאַם צו מאַכען די געעהרטע ה"ה מחותנים, אַז מיר נעהמען בײַ קיין פאַל נישט אָן קיין שום פערוויילונגען, וואָס קענען זיין פערבונדען חלילה מיט חילול השבת. דעריבער האָפען מיר, אַז מיר פערדינען דעם פולען צוטרוי פון די ג' בעלי-שמחות. מיט אַכטונג

מוזיק-קינסטלער **געבר. טויבע.**

אָנמעלדונגען נעהמען אויף: ע. טויבע, וואָסכאָדניאַ 18; ק. טויבע, נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 22 י. טויבע, אַלעע 1. מאַי 18.

בעמ.: מעסיגע פרייזען! פאַר אונבעמיטעלטע — אויסנאַהמס-פרייזען!

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט „**SALUS**",
גלובנאַ 41 טעל. 46=65. איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוועגד זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	אויערען האַלז און נאָז קראַנקהייטען	פון 11 – 12
ד"ר לאַנדקאַף	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 – 2 און פון 5 – 7
ד"ר דינענזאָהן	קינדער קראַנקהייטען	פון 11 – 12 4½ – 6
ד"ר ווייס	כירורגישע קראַנקה.	פון 1–2 און 6½ – 7½
ד"ר שמערלאָווסקי	פרויען קראַנקהייטען און אַקושעריע	2½–3½ . 5¹ – 6¹ זונטאָג פון 12–1
ד"ר זילבערשטראָם	וועגערישע און געשלעכטס - קראַנקה	פון 11½ - 1 און 7 – 8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען קראַנקהייטען	10½ – 11½
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקה.	פון 11–12 און פון 3–5
צאָהן-אַרצט פרוי לאַנדקאַף „ סט געלבערג	צאָהן-און מויל-קראַנקהייטען	9½ – 12 און פון 4–7 12 – 2 און פון 7 – 8

אָפּעראַציעס, אָפּעראַציעס, איינשפריצונגען פּאָקען שטעלען. אַלערליי אַנאַליזען (ווי אורין, פלעגמאַ, בלוט א. אז. וו.) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. **געבורטס-הילף** בעראַטונגען פאַר מוטערס. קינסטליכע ציין, קאָראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאָמבען א. אז. וו.
ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָט.
שוץ-אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08=31
[illegible]
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 28.
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הויך-אויסשטראַל)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטרא-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אָוונד
לעטשניצע פרייזען.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר רען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8
telefon 19-90.
קאָנסולטאַציע פון 4—7 אָוונד

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72
נעהמט אָן און דער לעטשניצע „[illegible]" פון 13—2 נאָכמ. און דערהיים פון 6-8 אָוו.

לעבער
צו נעהמען אויף דער מאַשין ווערען אָנגענומען בײַ
ג. נאָרדמאַן
29 צעגעלניאַנאַ 29

Dr ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27.
tel. 51-78.
הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און ליבעס-חלשות. נעמט אָן פון 4—7 אָוונד.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49 66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען, דזשאָנסלעס, צאָהן-פּיסטולעס א. אז. וו. נעמט אָן פון 1½—5 זונטאָג און יום-טוב פון 10—12

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז אין מיין
טאַפּעציר-אַנשטאַלט
פּאַדזשעטשנאַ 5, ווערען אָנגענומען אַלערליי טאַפּעציר-אַרבייטען, ווי: קאַסעטקעס, אָטאָמאַנען, שטיהלען, מאַטראַצען לויט די נייעסטע מאָדעלען, אַלעס צו מעסיגע פרייזען און גינסטיגע בעדינגונגען. קומט און איבערצייגט אייך! פאַר רעיעל ווערט גאַראַנטירט.
מיט אַכטונג **ש. סטזשישעווסקי**
פּאַדזשעטשנאַ 5 (יודישע גאַס) 736

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16=33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערען קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רזשאַנער	הויט און געשלעכטס קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יעסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאָפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11—1½ 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר וויינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-טונדהאַלונג, בעלייכטונגען, קראָנען, מאַסטען א. א. וו.
בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!
בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש
אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אויסטאַוו, קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה אינקוואַרטירונג-ראָזיעמ-טשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען-אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.
רעכט-קאָנסולענט **י. מאַנעלא,**
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman